

8

בג"ץ 8318-10

5.10.11 (א)א

בית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט לערעורים מינהליים

**1. האגודה לזכויות האזרח**

על ידי ב"כ עוה"ד ראוייה אבורביעה ואחרים

רחוב נחלת בנימין 75, תל אביב 65154

טלפון: 03-5608185; פקס: 03-5608165

**2. איתך- משפטניות למען צדק חברתי**

על ידי ב"כ עוה"ד אינאס יונס ואחרים

רחוב אחוזת בית 3, תל אביב 65143

טלפון: 03-5160103; פקס: 03-5163940

העותרות

נ ג ד

**הממשלה ו-15 אחרים**

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבים

**תגובה מקדמית**

1. עניינה של העתירה שלפנינו בבקשת העותרים, כי ינתן טעם מדוע לא ימונו למועצת מקרקעי ישראל חברים ערבים ונשים, בשיעור המבטיח ייצוג הולם לאוכלוסייה הערבית ולנשים ממגוון קבוצות באוכלוסייה.

2. עמדת המשיבים הינה כי מאז הוגשה העתירה מונתה מנכ"לית אישה במשרד להגנה"ס אשר מכהנת גם במועצת מקרקעי ישראל. כמו כן, אנו מצויים כיום בעיצומו של תהליך אשר יאפשר ייצוג של נשים ובני האוכלוסייה הערבית כממלאי מקום במועצת מקרקעי ישראל. תהליך זה החל עוד בטרם הוגשה העתירה שלפנינו, בלוי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי), כפי שיפורט להלן.

**א. עקרון השוויון וחובת הייצוג ההולם**

3. יש לפתוח תגובה זו ולומר, כי אין צורך להכביר מילים בדבר חשיבות עקרון השוויון. ראו לעניין זה בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(3), 630, 654-655 (1998) (להלן: "ענין שדולת הנשים השני").

"עקרון מן הראשונים במלכות - משיכמו ומעלה גבוה מכל שאר עקרונות - הוא עקרון השוויון; ובשמו האחר: עקרון איסור ההפלייה. השוויון הוא "נשמת אפו של המשטר החוקתי שלנו כולו" (השופט לנדוי בג"ץ 98/69 ברגמן נ' שר האוצר, פ"ד כג(1) 698, 693); כך הוא במשפט הציבורי וכך הוא בכל נימה ונימה של חיינו בחברה. "עקרון השוויון, הוא היה בראשית, בו תחילת התחילות, ואידך אינו אלא פירוש והארה" (בג"ץ 8195, 7111/95 מרכז השלטון המקומי נ' הכנסת, פ"ד נ(485, 501) 3) (ההדגשה הוספה - ש.ר.).

4. על מנת לקדם בצורה אקטיבית את עקרון השוויון, ולהביא על תקונו את הפער הקיים בין ההכרה הכללית בעקרון זה לבין מציאות החיים בישראל, חוקק (בין היתר) סעיף 6א) לחוק שיווי זכויות האשה תשי"א-1951 (להלן - חוק שווי זכויות האשה). סעיף זה קובע, כי בגוף ציבורי ובוועדות המכרזים והמינויים של גוף ציבורי, יינתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים. הסעיף קובע כדלהלן:

"6א) בגוף ציבורי ובוועדות המכרזים והמינויים של גוף ציבורי, יינתן ביטוי הולם בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים בסוגי המשרות ובדירוגים השונים בקרב העובדים, ההנהלה, הדירקטוריון והמועצה, ובלבד שאם לצורך ביצוע הוראה זו נדרשת העדפת אישה, תינתן העדפה כאמור אם המועמדים בני שני המינים הם בעלי כישורים דומים".

5. יש לציין כבר עתה, כי אין בספר החוקים סעיף חוק מקביל המחייב מתן ייצוג הולם לבני האוכלוסייה הערבית בגוף ציבורי, דוגמת מועצת מקרקעי ישראל. יחד עם זאת, על-פי ההלכה הפסוקה, על שר המציע מועמד לחברות במועצת מקרקעי ישראל, לשקול - בין היתר - את הצורך לתת ייצוג הולם גם לבני האוכלוסייה הערבית. ראו לעניין זה את פסה"ד בבג"ץ 6924/98 האגודה לזכויות האזרח נ' ממשלת ישראל תק-על 2001(2) 509, 510 (2001) (להלן "עניין האגודה"), בפסקה 30:

"על פי הדוקטרינה חובה על כל שר המציע מועמד לחברות במועצה לשקול, בין היתר, את הצורך לתת ייצוג הולם לאוכלוסייה הערבית גם במועצה, ולתת לשיקול זה את המשקל הראוי. לצורך זה על השר לברר אם יש בין בעלי התפקידים הבכירים במשרדו מועמד ערבי, כשיר מבחינה עניינית, למינוי כחבר במועצה. אם יש כזה, ואין טעם טוב לשלול את מועמדותו או להעדיף מועמד אחר על פניו, מן הראוי להציע אותו למינוי כחבר במועצה".

6. יודגש, כי החובה למתן ייצוג הולם - בין אם על פי חוק ובין אם לפי הלכה פסוקה - אינה מוחלטת אלא יחסית, ותחולתה על השרים מסוייגת על פי האפשרויות המעשיות

הקיימות בכל עניין ועניין. סייג זה מבקש לאזן בין אינטרסים שונים המונחים על הפרק, אשר עלולים בנסיבות מסוימות לסתור זה את זה – החובה לנהוג בשוויון, מחד גיסא, וקיומם של אילוצים הנובעים מן האפשרויות הראליות המונחות בפני הגוף הממנה, מאידך גיסא.

בשל כך, למשל, קובע סעיף 6 לחוק שווי זכויות האשה כי "בגוף ציבורי ..... ינתן ביטוי הולם בנסיבות העניין לייצוגן של נשים ... "

השוו לדבריו של כב' השופט מצא בקשר להוראה דומה הקבועה בסעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות תשל"ה – 1975, בבג"ץ 453/94 שדולת הנשים בישראל נ' שר התחבורה, פ"ד מח(5), 501, 528-529 (1994) (להלן: ענין שדולת הנשים הראשון):

**"חובה זו אינה מוחלטת אלא יחסית, שכן תחולתה על השרים מסויגת במלות הסעיף: "ככל שניתן בנסיבות העניין". בקביעתו של סייג זה ביקש המחוקק לאזן בין שני אינטרסים העלולים להיות מנוגדים: חיוב להעדפה מתקנת, מחד, וקיומם של אילוצים הנובעים מן האפשרויות המעשיות הקיימות, מאידך".**

ראו גם עניין האגודה :

**"השאלה מה דורשת החובה לתת ייצוג הולם, מקום שמוטלת חובה כזאת "היא שאלה קשה", והתשובה תלויה במידה רבה בהקשר, ובכלל זה הוראות החוק, זהות הגוף, במהות תפקידו ובנסיבות אחרות של המקרה הנדון " (ההדגשה הוספה – ש.ר.)**

השוו גם לפסקה 14 לפסק הדין בעניין ועדת טירקל:

**"ההלכה הפסוקה הדגישה, כי החובה ליתן ביטוי הולם לייצוגן של נשים – אין משמעותה קביעת מכסות שוות לנשים ולגברים, ואף לא קביעתן של מכסות כלל; אלא במתן ייצוג יחסי לכל אחד מן המינים, ששיעורם הראוי צריך להיקבע על פי אופיו, מטרותיו וצרכיו המיוחדים של הגוף שאיושו עומד על הפרק, ובשים לב להתפלגות של המועמדים המצויים, מבני שני המינים, המתאימים לכהונה הספציפית המבוקשת".**

7. לפיכך, נקבע, כי החובה המוטלת על השרים הינה החובה לתור באופן אקטיבי, **"באמצעים סבירים"** לאיתור מועמדת ראויה (עניין ועדת טירקל בסעיף 14). ובמילים אחרות - לחפש **"בשקידה הראויה"** מועמדת אישה או מועמדת/ת בן האוכלוסייה הערבית המתאים למשרה. ראו לענין זה דבריו של השופט מצא, בעניין שדולת הנשים הראשון (עמודים 528-529), העוסק כאמור במינויה של אשה לדרקטוריון של חברה ממשלתית:

מסקנה נוספת המתחייבת מכאן היא, שהנטל להוכיח, כי בנסיבותיו של מקרה פלוני לא היה ניתן למנות אישה, רובץ על שכמו של השר הממנה. נטל זה איננו קל. כדי לשאתו מוטל על השר הממנה להראות כי בדק את האפשרות למנות מועמדת מתאימה אך נוכח כי בנסיבות העניין הדבר אינו ניתן. אף חובת הבדיקה החלה עליו אינה קלה. כדי לעמוד בה מוטל על השר לנקוט אמצעים סבירים לאיתורה של מועמדת מתאימה....”

כמו כן ראו בעניין ועדת טירקל, בעמוד 2475 :

מכל מקום, הנטל להוכיח כי במקרה מסוים לא ניתן היה למנות אישה מוטל על שכמו של הגוף הממנה, ואין מדובר בנטל קל-משקל. על מנת לעמוד בו, נדרש הגוף הממנה להראות, כי האפשרות למנות מועמדת מתאימה נבדקה לעומקה, אולם בנסיבות העניין מינוי כזה איננו אפשרי; וכן הוא נדרש להראות, כי ננקטו על-ידו מאמצים סבירים - לפי המתווה שעליו עמדנו לעיל - על מנת לאתר מועמדת מתאימה. (עניין טירקל בעמ' 2475)

עוד ראו בג"ץ 10026/01 עדאלה-המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי נ' ראש ממשלת ישראל, תק-על 2003(2), 65, 72 (2003) (פסקה 25) (להלן: ענין עדאלה)

8. יש לציין כבר עתה, כי פסק הדין בעניין האגודה, הנוגע למינוי בני האוכלוסייה הערבית במועצת מקרקעי ישראל, ניתן לפני החלטת הממשלה בעניין הרפורמה במקרקעין (שתפורט בהמשך), ולפני תיקון החקיקה בנוגע להרכב מועצת מקרקעי ישראל (אשר מנה אז עד 12 נציגי ממשלה וכן נציגי ציבור). עם זאת, יודגש – **המשיבים עדיין סבורים כי יש לעשות ככל שניתן בנסיבות העניין על-מנת לאפשר ייצוג הולם במועצת מקרקעי ישראל לבני האוכלוסייה הערבית. יחד עם זאת, נדמה, כי הרפורמה והשינוי בחוק השפיעו על פרשנות המונח "ייצוג הולם" בנסיבות העניין, הן לעניין נשים והן לעניין בני האוכלוסייה הערבית, כפי שיפורט בהמשך.**

### ב. מועצת מקרקעי ישראל

9. מועצת מקרקעי ישראל מתמנה על ידי הממשלה, **קובעת את המדיניות הקרקעית שלפיה פועלת הרשות ומפקחת על פעולתה.** כך קובע סעיף 3 לחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך – 1960 :

3. הממשלה תמנה מועצת מקרקעי ישראל שתקבע את המדיניות הקרקעית שלפיה תפעל הרשות, תפקח על פעולת הרשות ותאשר הצעת תקציבה שייקבע בחוק".

10. על סמכויותיה המיוחדות והייחודיות של מועצת מקרקעי ישראל בהתווית המדיניות לניהול משאב ציבורי זה, כבר דובר לא אחת בבית משפט נכבד זה. ראו לדוגמה דבריו של כבי השופט זמיר בבג"ץ 6924/98 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' ממשלת ישראל תק-על 2001(2) 509, 510 (2001) (להלן – "עניין האגודה"): :

"בפועל, מקרקעי ישראל כוללים יותר מ-90% מכלל המקרקעין במדינה. ראו י' ויסמן, שם, עמ' 193. ברור, אם כן, כי השפעה עצומה נודעת למדיניות הקרקעית הנקבעת על ידי המועצה, ולפיקוח של המועצה על המינהל, בכל הנוגע לפיתוח הארץ, הן מבחינה לאומית והן מבחינה פרטית" (ההדגשה הוספה ש.ר.).

11. עוד נקבע כי הסדרים הנקבעים על ידי מועצת מקרקעי ישראל הינם בגדר הסדרים ראשוניים, בכל הקשור להסדרת המדיניות הקרקעית. ראו לעניין זה בג"ץ 2908/05 סלמה אלסנע נ' מינהל מקרקעי ישראל תק-על 2008 (4), 160, 164 (2008) :

"בפסיקת בית משפט זה פורש סעיף 3 לחוק מינהל מקרקעי ישראל כמקנה למועצה סמכות רחבה באשר להתווית המדיניות הקרקעית של מינהל מקרקעי ישראל, אף על דרך קביעת הסדרים ראשוניים בגדרי החלטותיה השונות (ראו, דברי השופט ת' אור בבג"ץ 244/00 עמותת שיח חדש, למען השיח הדמוקרטי נ' שר התשתיות הלאומיות, פ"ד נו(6) 25, 58-59 (2002); כן ראו ע"א 5042/96 כהן נ' מינהל מקרקעי ישראל, מחוז ירושלים, פ"ד נג(1) 743, 757-758 (1999)). החלטות המועצה נתפסות במשפטנו כהנחיות מינהליות בתחום המדיניות הקרקעית במקרקעי המדינה, שלפיהן נדרש המינהל לפעול (ראו: ע"א 4071/02 קיבוץ מפלסים נ' מנהל משרד מיסוי מקרקעין באר-שבע (טרם פורסם, 12.9.06) (להלן: עניין מפלסים), פסקה 14; גדעון ויתקון דיני מינהל מקרקעי ישראל 237 (2004))."

(ההדגשות הוספו – ש.ר.)

וראו גם פסק הדין בעניין בג"ץ 3939/99 קיבוץ שדה נחום, עמותת שיח חדש נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נו(6), 25, 66-67 (2002) :

"על רקע זה, על אף הביקורת הרבה שבפי מחברים מלומדים על המצב של היעדר "הסדרים ראשוניים" בחוק בכל הנוגע לניהול מקרקעי ישראל, אף לא אחד מהמבקרים העלה את האפשרות שאין למועצת מקרקעי ישראל סמכות לקבוע הסדרים כאלה (ראו במאמריה של דפנה ברק-ארוז, דונם פה דונם שם; "מקרקעי ישראל בין ניהול ציבורי להפרטה: צדק חלוקתי בהליך המינהלי" (להלן: ברק-ארוז, צדק חלוקתי בהליך המינהלי); צדק חלוקתי בישראל, בעריכת מ' מאוטנר, תל אביב, תשס"א, 203; יצחק זמיר, "הסמכות המינהלית", כרך א' בעמ' 236; יואב דותן "הנחיות מינהליות", בעמ' 315-316; שני

**המחברים האחרונים אף מביאים את הוראות החוק שבחוק המינהל כדוגמה לחקיקה מפורשת המעבירה את הסמכות לקבוע הסדרים מינהליים ראשוניים לגוף מינהלי".**(ההדגשה הוספה – ש.ר.)

12. לאור זאת, נקבע בסעיף 3 לחוק כי **המועצה תתמנה על ידי הממשלה.**
13. יובהר, כי הרכב המועצה הנוכחי הינו תוצר של תיקון לחוק מועצת מקרקעי ישראל. תהליך זה החל עוד במסגרת החלטת ממשלה מיום 12.5.09, שקדמה לתיקון לחוק, וכותרתה **"רפורמה במקרקעין"** (להלן: **"החלטת הממשלה"**).
14. במסגרת החלטת הממשלה, **צומצם מאוד מספר החברים** במועצת מקרקעי ישראל (שעמד קודם על בין 18-24 חברים), ל- 9 חברים בלבד. וזאת על מנת להקל על הגוף בקבלת החלטות והוצאה לפועל של המדיניות הקרקעית בנוגע למקרקעי ישראל.
15. בסעיף 2 להחלטת ממשלה נקבע, כי שבעה מתוך תשעה חברי המועצה יהיו נציגי ממשלה (כך שינתן רוב לנציגי הממשלה). שר השיכון יכהן כיו"ר המועצה, ולצדו שבעה נציגי ממשלה נוספים - **רובם מנכ"לים** - ובכלל זה מנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מנכ"ל משרד הביטוי והשיכון, נציג משרד המשפטים והממונה על התקציבים במשרד האוצר או נציגיהם. בנוסף, יכהנו במועצה שני נציגי הקרן הקיימת לישראל.
16. כמו כן, הוחלט כי מועצת מקרקעי ישראל לא תכלול עוד נציגי ציבור ואנשי אקדמיה.
17. עוד נקבע, בסעיף 2א(2) להחלטת הממשלה, כי **"נציגי הממשלה ייפעלו על-פי החלטות הממשלה"**.
18. בסעיף 25 להחלטת הממשלה הוטל על שר האוצר לקדם את תיקוני החקיקה הנדרשים להוצאת הרפורמה בכללותה מן הכוח אל הפועל.
- מש/1 – החלטת הממשלה מצורפת ומסומנת מש/1.**
19. בהמשך לכך, בוצע תיקון מספר 7 לחוק רשות מקרקעי ישראל (ביום 3.8.09). התיקון הלך בעקבות החלטת הממשלה, וצמצם כאמור באופן משמעותי ביותר את הרכב מועצת מקרקעי ישראל. בתיקון לחוק נקבע שהמועצה לא תכלול נציגי ציבור, נציגי מגזרים שונים ואף לא אנשי אקדמיה. תחת זאת, הוקמה מועצה המונה 8 **"נציגי ממשלה"** המתמנים על ידי השרים השונים, כדלהלן: שר הבינוי והשיכון עצמו הינו יו"ר המועצה, **"נציג ראש הממשלה מקרב עובדי משרדו"**, **"נציג שר הפנים מקרב עובדי משרדו"**, **"נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר מקרב עובדי משרדו"**, **"נציג שר הבינוי והשיכון מקרב עובדי**

משרדו", "נציג שר המשפטים מקרב עובדי משרדו", "נציג השר להגנת הסביבה מקרב עובדי משרדו" ו"סגן הממונה על התקציבים" במשרד האוצר.

20. בדברי ההסבר הובהר, כי התיקון לחוק בא במטרה לייעל את עבודת המועצה, תוך מינוי נציגי שרים שיהיו כפופים למדיניות הממשלה ובכך יסייעו במימושה. לעניין זה ראו דברי ההסבר לסעיף 4 המונה את חברי מועצת מקרקעי ישראל:

"ההרכב המורחב של חברי מועצת מקרקעי ישראל – אשר בהתאם לנוסחו הקיים של חוק מינהל מקרקעי ישראל עומד על לא פחות משמונה עשר חברים ולא יותר מעשרים ושישה – מקשה על עבודתה של המועצה ופוגם ביעילותה. קושי נוסף נגרם מהשוויון הקיים במספרם של נציגי הממשלה ונציגי הקק"ל במועצה, וזאת על אף הפער המשמעותי שבין שיעור הקקעות שבבעלות המדינה ורשות הפיתוח מזה לבין שיעור הקרקעות שבבעלות הקק"ל מזה. לפיכך מוצע כי לשם ייעול עבודת המועצה יצומצם מספר חבריה, וכן בהתאם להמלצות ועדת גדיש ובהמשך להסכמת הקק"ל בעניין, מוצע כי המדינה תיוצג במועצה על ידי מספר חברים הגבוה ממספר החברים שייצגו את הקק"ל. חברי המועצה מטעם המדינה יהיו עובדי המדינה, אשר יהיו כפופים למדיניות הממשלה." (ההדגשה הוספה – ש.ר.)

#### מש/2 – דברי ההסבר לתיקון מספר 7 מצורפים ומסומנים מש/2

21. בנוסף לני"ל, מונה המועצה שני נציגי קק"ל (יועזר, כי על פי החוק ניתן למנות 6 נציגי קק"ל, אלא שבהתאם להוראת סעיף 4(א) לחוק, ועל פי צו מינהל מקרקעי ישראל (הרכב מועצת מקרקעי ישראל), התש"ע-2009) הופחת מספר נציגי קק"ל מ-6 לשניים).

22. הנה כי כן, נוכח תפקידה של מועצת מקרקעי ישראל ורוחב סמכויותיה, הן הממשלה והן המחוקק הביעו דעתם כי הרכב המועצה, המתמנה על ידי הממשלה ושרובם המכריע של חבריה הם נציגי שרים, צריך להיות כזה שיאפשר למועצה למלא את תפקידה, בשים לב למדיניות הממשלה ולתפקידה של רשות מקרקעי ישראל.

#### ג. ייצוג הולם במועצת מקרקעי ישראל

23. המשיבים אכן סבורים כי סעיף 6ג לחוק שווי זכויות האשה חל בענייננו, שכן מועצת מקרקעי ישראל הינה "גוף ציבורי" כהגדרתו בסעיף 6ג(ג) (4) הכולל "גוף ציבורי שהוקם בחוק".

24. בנוסף, המשיבים סבורים כי בענייננו חלה דוקטרינת הייצוג ההולם המתייחסת לייצוגם של בני האוכלוסייה הערבית.

25. יוער, כי בניגוד למשתמע מן העתירה, המשיבים סבורים כי סעיף 1ג6 לחוק שווי זכויות האשה, אינו חל במקרה שלפנינו. סעיף זה נועד לחול על וועדות וצוותים שונים שאינם חוסים תחת סעיף 6ג לחוק, ומוקמים אד-הוק, ובכלל זה "וועדת בדיקה ממשלתית" "וועדה ציבורית" ו"צוות". על גופים ציבוריים **קבועים** שהוקמו על פי חוק, לעומת זאת, חלה חובת ייצוג הולם הקבועה בסעיף 6ג המוזכר לעיל. (ראו לעניין זה את דברי ההסבר לסעיף 6ג שהוזכר לעיל, הקובע כי סעיף זה נועד לחוק על הנהלות דירקטוריונים ומועצות של גופים ציבוריים המנויים בסעיף המוצע, מצ"ב מש/3).

26. מכל מקום, בין אם מדובר בחובה המוטלת על פי חוק, ובין אם מדובר בחובה שמקורה בהלכה פסוקה, אין חולק כי מדובר בחובה שמשמעותה המעשית תלויה בדבר - ובכלל זה, בהוראות החוק, בזהות הגוף, בצרכיו של אותו גוף ובמועמדים המתאימים לכהונה המבוקשת.

27. כאמור, הממשלה החליטה בסעיף 25, על תיקון חוק רשות מקרקעי ישראל. בהחלטת ממשלה נקבע כי יכהנו במועצה ככלל מנכ"לי המשרדים בלבד, **וזאת לנוכח מעמדו ובכירותו של המנכ"ל במשרד, ונכוח מהותם של התפקידים והסמכויות המוקנות למועצת מקרקעי ישראל, העוסקת כאמור בקיבועות המדיניות הקרקעית של ישראל** (למעט משרד האוצר, המחוייב על פי חוק בשליחת סגן הממונה על התקציבים הנוגע בחלטה זו התקבלה ללא כל קשר לשאלה מי מאייש משרות אלה בהיבט של לאום או מגדר במועד נתון, והיא גזורה כאמור מתפקידו המיוחד של מנכ"ל במשרד ממשלתי ומתפקידיה המיוחדים של המועצה.

בהמשך, תוקן אכן חוק רשות מקרקעי ישראל. לנוכח תפקידה של מועצת ורוחב סמכויותיה, הוחלט כי הרכב המועצה יצומצם, כי יתן בה רוב משמעותי לנציגי הממשלה, כי לא יכהנו בה עוד נציגי ציבור, וכי במועצה ישבו שבעה נציגי השרים המפורטים בחוק.

28. ואמנם, בהמשך לתיקון החוק, אושר בהחלטת הממשלה מס' 902 (מיום 15.11.09), מינויים של 5 מנכ"לי משרדים לכהונה במועצת מקרקעי ישראל (פנים, משפטים, הגנת הסביבה, שיכון וחקלאות). כנציג שר האוצר מונה סגן הממונה על התקציבים, בהתאם לדרישה המקצועית המפורשת הקבועה לכך בחוק. כנציג משרד ראש הממשלה מונה ד"ר גבי גולן שהוא יועץ ראש הממשלה לתכנון ופיתוח ולפיכך איש המקצוע הבכיר ביותר בתחומים הנוגעים לענין במשרד ראש הממשלה.

מש/4 – החלטת הממשלה מצורפת ומסומנת מש/4.

29. בעקבות השינוי האמור, ועוד בטרם הגשת העתירה, הגיעו מספר פניות למשרד המשפטים, בהן נטען כי אישור ההרכב הנוכחי של המועצה, שנעשה כאמור בהחלטת



ממשלה מספר 902, אשר אינו כולל נשים ונציגים מהמגזר הערבי, עומד בניגוד לעקרונות הייצוג ההולם אשר נקבעו בדין.

30. נוכח פניות אלה פנתה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) ליו"ר מועצת מקרקעי ישראל, ביום 27.5.10, בבקשה לבחון מחדש את זהות הנציגים שהתמנו למועצה, ולנקוט בפעולות שמטרתן איתור מועמדים אפשריים שונים שהם נשים או בני מיעוטים, ושלהם כישורים הולמים, להתמנות למועצה בהרכבה החדש ולבחון את מעומדותם.

**מש/5** – מכתבה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה מיום 27.5.10 מצ"ב ומסומן **מש/5**.

31. ביום 6.7.10 פנה שר הבינוי והשיכון למשרדים הרלבנטיים, וכן ליו"ר קק"ל, וביקש להביא לתשומת ליבם את ההנחיה ולפעול כמבוקש.

**מש/6** – מכתבו של שר הבינוי והשיכון, יו"ר המועצה, לשרים, מצ"ב ומסומן **מש/6**.

32. בדיונים שנערכו במשרד המשפטים במסגרת הטיפול בעתירה עם נציגי כלל המשרדים הנוגעים בדבר, התברר כי השרים מוצאים חשיבות רבה במינוי העובד הבכיר ביותר במשרדם לחבר במועצה, מהסיבות שפורטו לעיל. עוד הוברר כי הדבר עולה בקנה אחד עם החלטת הממשלה, עם נוסח החוק ועם דברי ההסבר לתיקון החקיקה.

33. בנוסף, הסתבר, כי בתקופה שחלפה, **התמנתה מנכ"לית במשרד להגנת הסביבה והיא מונתה אף כחברה במועצת מקרקעי ישראל**. כמו כן, **התמנתה אישה כממלאת מקום של מנכ"ל משרד החקלאות במועצה מכוח סעיף 4א(א5) לחוק**.

34. לנוכח הרציונאלים שהוברהו לעיל, ולאחר שקילת העניין, נמסר למשרדי הממשלה על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) ומנהלת מחלקת הבג"צים, על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה), כי אין מניעה לאמץ מדיניות לפיה ככלל יכהן, כנציג השר במועצה, מנכ"ל המשרד הממשלתי הרלבנטי. **יחד עם זאת, על מנת לקיים את חובת הייצוג ההולם לנשים ולבני האוכלוסייה הערבית בגופים ציבוריים כפי שנקבעה בדין ובפסיקה, נדרשו המשרדים לנקוט בפעולות נוספות לשם איתור מועמדים נוספים שאף אם לא יתמנו כחברים יתמנו לכל הפחות כממלאי מקום של מנכ"לי המשרדים, בהתאם להוראת סעיף 4א(א5) לחוק, באופן בו הדבר נעשה במשרד החקלאות**. ממלאי מקום מחליפים את המנכ"לים בהיעדרם בישיבות המועצה, ולעתים אף נוכחים יחד איתם בישיבות המועצה. לפיכך, גם לייצוג נשים ובני האוכלוסייה הערבית בקרב ממלאי המקום נודעת חשיבות רבה, ויש בה כדי להוות איזון מסויים להעדר ייצוג הולם בקרב חברי המועצה עצמם.

**מש/7** – מכתבן של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) ומנהלת מחלקת הבג"צים, מצ"ב ומסומן **מש/7**.

35. בזמן שחלף, ובעקבות מכתבן של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) ומנהלת מחלקת הבג"צים מיום 21.7.11, התקבל עדכון ממספר משרדי ממשלה הנוגעים בדבר, ונראה כי העבודה נמצאת בעיצומה. **ממשרד השיכון** נמסר, כי ישנן שתי מועמדות מקרב הדרג הניהולי הבכיר במשרד אשר מהן אחת תבחר בקרוב כממלאת מקום מנכ"ל המשרד במועצת מקרקעי ישראל ומינויה יובא לאישור הממשלה; **ממשרד ראש הממשלה** נמסר, כי בכוונת ראש הממשלה למנות את מר האשם חסיין, מנהל תחום מיעוטים במשרד ראש הממשלה, כממלא מקומו של נציג ראש הממשלה במועצת מקרקעי ישראל; **ממשרד הפנים** נמסר, כי בדעת המשרד לפעול למינוי מר יוסף משלב כממלא מקום נוסף לנציג השר. כאן המקום לציין כי נכון למועד זה מכהן מטעם השר רק ממלא מקום, שהוא המשנה למנכ"ל משרד הפנים, וכי המנכ"ל החדש טרם מונה לכהונה כנציג המשרד במועצה; **ממשרד המשפטים** נמסר כי ישנן שתי מועמדות פוטנציאליות למינוי כממלאות מקום המנכ"ל במועצה, וזאת בנוסף לממלא מקום שכבר מונה ואושר בהחלטת ממשלה קודמת. **ממשרד החקלאות** נמסר כי מונתה על ידם אישה כממלאת מקום למנכ"ל המשרד במועצה. כמו כן נמסר כי לאחר בדיקה נמצא כי אין מועמד מתאים שהינו בן האוכלוסייה הערבית.

**מ/ש 8** – עדכון משרדי הממשלה השונים מצורפים בזאת ומסומנים **מ/ש 8א, מ/ש 8ב, מ/ש 8ג, מ/ש 8ד, מ/ש 8ה**.

36. יש לציין, כי לפי החוק, מינויו של חבר במועצה, כמו גם מינוי של ממלא מקום לחבר במועצה, נעשה על ידי הממשלה. בכוונת משרדי הממשלה השונים לתאם מועד בו ימונו כל ממלאי המקום. לפיכך, כעת, ממתניים לסיום תהליך האיתור במשרדים השונים וקבלת ההחלטות סופיות.

37. בנסיבות אלה, נדמה, כי אין מקום להתערבות בהחלטת השרים למנות כנציגיהם למועצה את מנכ"לי המשרדים (ככלל) הנוגעים בדבר. יש לאפשר לממשלה למנות, כנציגי השרים הנוגעים לענין, את האדם הבכיר ביותר בכל משרד, וזאת בין השאר נוכח תפקידיה של מועצת מקרקעי ישראל בגיבושה של המדיניות הקרקעית במקרקעי ישראל.

כמו כן, יש לאפשר למשיבים לסיים את הליך המינוי הנוגע לממלאי המקום במועצה, מה שעשוי לאזן באופן מסויים את העדר הייצוג ההולם לנשים (שכן כיום ממונה מנכ"לית אחת בלבד) ולבני האוכלוסייה הערבית בהרכב המועצה עצמה.

38. יוזכר שוב, כי פסק הדין בענין האגודה לזכויות האזרח ניתן לפני צמצום הרכב המועצה והחלטת הממשלה בדבר מינוי מנכ"לים ככלל, ולפני התיקון לחוק שקבע הרכב מחודש למועצה שאינו כולל נציגי ציבור. אלא שגם שם, נקבע, כי בכל מקרה זהות המועמד הינה שיקול ענייני ולגיטימי וכי יש לשקול את כשירותו האישית לשרת בתפקיד לאור הוראות החוק ומטרותיו. **הדברים נכונים ביתר שאת לאחר הרפורמה ושינוי החקיקה.**

"עם זאת, עדיין שיקול זה אינו אלא אחד מבין השיקולים הענייניים. על הרשות לערוך שקלול של כל השיקולים הענייניים, ובעיקר הכשירות האישית של המועמד למילוי התפקיד, כדי להגיע לאיזון הנדרש. אולם, במסגרת השקלול, ההשתייכות של מועמד לאוכלוסייה הערבית היא, כל זמן שלא הושג ייצוג הולם, שיקול ענייני בזכות המועמד. זוהי העדפה מתקנת, הנדרשת על פי הדוקטרינה, על מנת לממש את עקרון השוויון כלפי האוכלוסייה הערבית". (עמ' 521) [ההדגשה הוספה- ש.ר.]

39. סיכומם של דברים - על רקע האמור לעיל, ניתן לומר כי משרדי הממשלה פעלו בצורה סבירה בהקשר זה, וכי אין מקום להתערב בהחלטתם.
40. במסגרת התהליך שתואר עד כה, שקלו המשרדים את עניין מינויים של נשים ובני האוכלוסייה הערבית, אלא שלאחר שקילת מכלול האינטרסים הצריכים לעניין הוחלט כי בכל מקרה יש להעדיף את מינוי הנציג הבכיר ביותר במשרד. החלטה זו מבוססת בנימוקים ענייניים וסבירים.
41. בהמשך לכך, אנו מצויים כיום בעיצומו של הליך, שחלקו כבר הבשיל במידה זו או אחרת, למינוי בני האוכלוסייה הערבית ונשים כממלאי מקום במועצה. משרדי הממשלה נקטו ועודם נוקטים באמצעים הסבירים הדרושים על מנת למצוא מועמד מתאים בכדי להביא לידי ביטוי את עיקרון הייצוג ההולם.
42. לאור זאת, יש לאבחן בין העתירה דנן לבין פסקי הדין המצוטטים בעתירה, במסגרתם קבע בית המשפט כנבד כי לא נעשה מאמץ מספק למציאת מועמדים מתאימים לצורך הגשמת חובת הייצוג ההולם. כך למשל, בענין השדולה הראשון נקבע: "ממה שהובא עולה, כי ביחס לאף אחת מן הכהונות, האפשרות למנות אישה כלל לא נשקלה" (פסקה 33). בענין ועדת טירקל נקבע: תוצאתם של הליכי האיתור שעליהם עמדנו היתה, כי בסופו של יום, בשלב הרחבת הרכב הוועדה, לא נערכה כל פנייה למועמדת ריאלית לכהונה בה, פרט למועמדות שכבר סירבו בעבר להצטרף לוועדה. (פסקה 17) וכן: "בחובתם זו הם לא עמדו, משום שהלכה למעשה, ומטעמים שונים, בשלב הרחבת הרכב הוועדה לא נערכה כל פנייה למועמדת ריאלית לכהונה בה, ואין לומר כי נסיבות העניין היו כה חריגות עד שפניה כזו לא היתה אפשרית כלל" (פסקה 20). כך גם בענין השדולה השני: "לאמיתם של דברים לא נערך, כנדרש, מסע חיפושים אחרי מועמדת לכהונת הסמנכ"ל; מכל מקום, כי לא נערך מסע חיפושים ראוי" (פסקה 49).
43. יש להזכיר, המועצה הינה מצומצמת, והרכבה הפרסונאלי צפוי להשתנות מעת לעת, בהתאם לשינויים של נושאי משרות בכירות ומנכ"לים במשרדים השונים. תיקון הפערים במקרה שלפנינו עשוי לקחת זמן (אם כי גם מאז הוגשה העתירה מונתה מנכ"לית אישה

המכהנת כיום במועצת מקרקעי ישראל). כבר נפסק בבית משפט נכבד זה, כי במקרים מסויימים תיקון הפער בין חובת השוויון לבין המציאות בשטח לוקח זמן, ובמקרים מסויימים אין מנוס מלהמתין למועמד ראוי. כפי שאמר השופט זמיר (לשלמות התמונה יצוין כי פסק הדין ניתן כאשר היתה חובה למנות עובדים בכירים למועצה):

"אם אכן יתברר כי אין בין עובדי המדינה "הבכירים" במשרדי הממשלה הנוגעים לעניין אף עובד ערבי שיהיה כשיר למינוי כחבר במועצה, הרי זו ראייה למצב מעוות, שסעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים) וסעיף 18א לחוק החברות הממשלתיות נועדו לתקן. אולם תיקון המעוות הוא תהליך, וכדרכם של תהליכים כאלה, הוא דורש זמן. במקרה כזה, לא יהיה מנוס אלא להמתין עד שיהיו עובדי מדינה ערביים בכירים במשרדי הממשלה הנוגעים לעניין, כפי שמתחייב מסעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים). בית המשפט אינו רשאי לעשות, או לצוות על הממשלה לעשות, קפיצת הדרך בניגוד להוראת החוק. עם זאת, על פי החוק, הממשלה חייבת לעשות את הדרך במהירות הראויה". (ענן האגודה לזכויות האזרח פסקה 32).

44. לאור כל האמור לעיל, יתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה, ולמצער, לאפשר למשיבים לעדכן את בית המשפט הנכבד לאחר מינויים של ממלאי המקום למועצה.

היום: כ"ח אלול תשע"א

27 ספטמבר 2011

  
שרון רוטשנקר

סגנית בכירה א' לפרקליט המדינה

### תוכן עניינים נספחים

עמוד ראשון	שם הנספח	נספח
עמוד 1	החלטת הממשלה מיום 12.5.09	מש/1
עמוד 11	דברי ההסבר לתיקון מספר 7	מש/2
עמוד 25	דברי ההסבר לסעיף 6 לחוק שיווי זכויות האשה	מש/3
עמוד 29	החלטת ממשלה מס' 902	מש/4
עמוד 30	מכתבה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה מיום 27.5.10	מש/5
עמוד 32	מכתבו של שר הבינוי והשיכון מיום 6.7.10	מש/6
עמוד 33	מכתבן של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) ומנהלת מחלקת בג"צים מיום 21.7.11	מש/7
עמוד 36	עדכון משרדי הממשלה השונים	מש/8

מש/1

החלטת הממשלה מיום 12.5.09

עמוד 1

מזכירות הממשלה

החלטה מס. ממי/5 של רפורמה במינהל מקרקעי ישראל מיום 12.05.2009 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 12.05.2009 ומספרה הוא 117(ממי/5).

רפורמה במקרקעין "117(ממי/5).

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להנחיית ראש הממשלה אשר ניתנה בסעיף דיון מס' ממי/4 מיום 7.5.2009, לתקן את החלטת הממשלה מס' 79(ממי/3) מיום 4.5.2009 בנוסח כלהלן:

1. להקים רשות מקרקעין ממשלתית (להלן - הרשות) אשר תנהל את מקרקעי ישראל, ותפקידה יהיו כמפורט להלן:

א. קביעת המדיניות הקרקעית שעל פיה ינוהלו מקרקעי ישראל.

ב. שיווק קרקעות עירוניות למטרות מגורים ותעסוקה במכר והקצאת קרקעות המשמשות למטרות אחרות, במקומות ובהיקפים התואמים את צרכי המשק. זאת לרבות הקצאת קרקעות לצרכים ציבוריים כגון מחנות צה"ל, משרדי ממשלה ותשתיות לאומיות.

ג. רכישה והפקעה של קרקע לצרכים ציבוריים ופדיון קרקע.

ד. ביצוע פעולות אכיפה לצורך שמירת זכויות הבעלים במקרקעין.

ה. קידום פעולות לרישום זכויות במקרקעין בפנקסי המקרקעין.

ו. מתן שירות לחוכרים, ככל הניתן, בדרך של מיקור חוץ.

ז. איסוף והצגת מידע לציבור בדבר זמינות קרקע לתכנון ולפיתוח.

ח. שמירה על קרקעות כמשאב לטובת הציבור, הסביבה והדורות הבאים, בין יתר תפקידיה.

מזכירות הממשלה

2. מבנה הרשות

א. הממשלה תמנה מועצת רשות אשר תימנה תשעה חברים. המועצה תהיה מוסמכת לקבוע את עקרונות המדיניות הקרקעית שלפיהם ינוהלו מקרקעי ישראל. חברי המועצה יהיו:

(1) השר הממונה - יושב-ראש.

(2) שישה נציגים מטעם הממשלה: מנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד הפנים, מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, נציג שר המשפטים והממונה על התקציבים במשרד האוצר או נציגיהם מקרב עובדי המשרד. נציגי הממשלה יפעלו על פי החלטות הממשלה.

(3) שני נציגים מטעם הקרן הקיימת לישראל.

ב. מנהל הרשות יהיה עובד מדינה וימונה בהליך של ועדה לאיתור מועמדים. אישור המינוי ייעשה על ידי ראש הממשלה, השר הממונה על הרשות ושר האוצר (להלן - השרים). כהונת מנהל הרשות תיקצב לתקופה של ארבע שנים. ראו השרים כי מנהל הרשות אינו ממלא את תפקידו כראוי בהתאם למדיניות הממשלה, יהיו רשאים להורות על סיום כהונתו.

ג. עובדי הרשות יהיו עובדי מדינה ויחולו עליהם הוראות חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן - חוק שירות המדינה). עובדי הרשות יועסקו, ככלל, בחוזים מיוחדים ויפעלו לפי הוראות מנהל הרשות ובפיקוחו. לגבי עובדי הרשות תהיינה הסמכויות של שר ונציב שירות המדינה לפי חוק שירות המדינה נתונות למנהל הרשות.

ד. חשב הרשות ימונה על ידי החשב הכללי במשרד האוצר.

הממשלה רושמת את הודעת החשב הכללי כי בשל חשיבות הרפורמה, מורכבותה וחיוניותה יפעל למינוי החשב בהסכמת מנהל הרשות.

ה. המבנה הארגוני של הרשות יורכב ממטה ושלוש החטיבות - חטיבה עסקית אשר תטפל בשיווק ובביצוע עסקאות במקרקעין; חטיבת שמירה על הקרקע אשר תעסוק בפיקוח ובאכיפת זכויות המדינה במקרקעין; חטיבת שירות אשר תטפל בתחזוקת חוזי חכירה קיימים ותעניק שירותים במיקור חוץ.



מזכירות הממשלה

3. להטיל על השר הממונה על המינהל, מנהל מינהל מקרקעי ישראל (להלן - המינהל) ושר האוצר לפעול, עד להקמת הרשות, לביצוע שינוי המבנה הארגוני של המינהל בהתאם למבנה האמור בסעיף 2(ה) לעיל.

4. להטיל על שר האוצר, בהתייעצות עם שר הבינוי והשיכון ומנהל הרשות, לקבוע את התקציב ותקן כוח האדם הדרושים להקמת הרשות, וכך את רמות המשרות והשכר ברשות. הרשות תהא רשאית להעסיק עובדים לפי התקן שיאושר כאמור.

5. למנות את מנהל המינהל למנהל הרשות ולהטיל עליו לפעול לגיוס מהיר של עובדים הנחוצים להקמת הרשות, בין אם בדרך של העברת עובדים מהמינהל וממשרדי הממשלה השונים ובין אם בדרך אחרת. לצורך האמור יוקם צוות הקמה בראשות מנהל הרשות אשר יקבע את עובדי המינהל אשר יעברו מהמינהל אל הרשות ויקבע את תפקידיהם ברשות. תוקם ועדת מינויים שהרכבה ייקבע על ידי מנהל הרשות אשר תשבץ את העובדים ברשות על פי התקנים והמשרות שייקבעו. שכר העובדים אשר יעברו לרשות לא יפחת ולא ייפגע עקב המעבר.

6. להטיל על מנהל הרשות, על הממונה על התקציבים ועל הממונה על השכר לנהל מו"מ עם ההסתדרות הכללית במטרה לחתום על הסכם קיבוצי אשר יסדיר את השלכות יישום החלטה זו על עובדי מינהל מקרקעי ישראל ובכלל זה לגבי עובדי המינהל אשר לא ייקלטו ברשות המקרקעין וכך לגבי תנאי סיום העבודה לעובדים אשר לא ייקלטו ברשות המקרקעין.

7. להטיל על השר הממונה על המינהל, מנהל המינהל, שר האוצר ונציב שירות המדינה לקבוע הסדרים ביחס לעובדי מינהל מקרקעי ישראל שלא יעברו לרשות, ובכלל זה קידום תוכנית לעידוד פרישה מוקדמת, בהתאם לצורך.

8. לבצע את העברת סמכויות המינהל לרשות עד ליום 31.12.2009 (להלן - המועד הקובע).

9. לקבוע בחקיקה כי תועבר הבעלות בקרקע לידי חוכרים על פי חוזי חכירה לדורות בקרקע עירונית למטרת מגורים ותעסוקה, אשר אין להם חובות עבר למינהל, בהתאם לכללים להלן:

א. קרקע שהוקצתה לבניה רוויה למגורים - הבעלות תמשיך ותועבר ללא תמורה.

מזכירות הממשלה

ב. קרקע שהוקצתה לבניה נמוכה למגורים:

(1) באזורי עדיפות לאומית (קו עימות, א' ו-ב')  
- הבעלות תועבר ללא תמורה.

(2) ביתר חלקי הארץ -

(א) מגרשים בשטח שאינו עולה על 250 מ"ר -  
הבעלות תועבר ללא תמורה.

(ב) מגרשים בשטח שבין 250-500 מ"ר - הבעלות  
תועבר בתמורה לתשלום של 3%, 3.5%, 4%,  
ו-4.5% בשנה הראשונה, השנייה, השלישית,  
הרביעית ואילך, בהתאמה, מערך הקרקע  
במועד משלוח דרישת התשלום לחוכר.

(ג) מגרשים בשטח שבין 500-1,000 מ"ר -  
הבעלות תועבר בתמורה לתשלום של 6%, 7%,  
8% ו-9% בשנה הראשונה, השנייה,  
השלישית, הרביעית ואילך, בהתאמה, מערך  
הקרקע במועד משלוח דרישת התשלום לחוכר.

(ד) מגרשים בשטח העולה על 1,000 מ"ר -  
הבעלות תועבר בתמורה לתשלום של 31% מן  
הפער בין שווי זכויות החכירה לבעלות  
בהתאם לשומה פרטנית שתיערך על ידי  
המינהל.

על אף האמור לעיל, רשאים שר האוצר והשר  
הממונה כאחד, בהתאם להמלצת מנהל רשות,  
לאשר שינוי בגודל המגרשים של קרקע  
שהוקצתה לבנייה נמוכה במגורים כאמור  
בסעיף זה, בתנאי שהשינוי האמור לא יעלה  
על 25% מהגודל הנקוב בהחלטה.

מזכירות הממשלה

ג. קרקע שהוקצתה לשימושי תעסוקה:

(1) באזור עדיפות לאומית א' וקו העימות - הבעלות תועבר ללא תמורה במגרשים בשטח שאינו עולה על 10 דונמים.

(2) ביתר חלקי הארץ -

א) מגרשים בשטח שאינו עולה על 1,000 מ"ר - הבעלות תועבר בתמורה לתשלום של 6%, 7%, 8% ו-9% בשנה הראשונה, השנייה, השלישית, הרביעית ואילך, בהתאמה, מערך הקרקע במועד משלוח דרישת התשלום לחוכר.

ב) מגרשים בשטח שבין 1-5 דונמים - הבעלות תועבר בתמורה לתשלום של 31% מן הפער בין שווי זכויות החכירה לבעלות בהתאם לשומה פרטנית שתיערך על ידי המינהל.

(3) על אף האמור לעיל, בקרקעות שהוקצו בפטור ממכרז תועבר הבעלות בהתאם לכללים האמורים בפסקאות (1) ו-(2), רק לאחר שחלפו 7 שנים ממועד ההקצאה. ואולם, בקרקעות שנודע למינהל כי לא מומשה בהן מטרת ההקצאה, לא תועבר הבעלות.

ד. במגרשים שבהם תועבר הבעלות ללא תמורה -

(1) בתוך 60 ימים ממועד כניסת החוק לתוקף ישלח המינהל לכלל החוכרים הודעה על הכוונה להעביר להם את הבעלות. אם בתוך 60 ימים ממועד משלוח ההודעה לא הודיע חוכר על התנגדותו, יגיש המינהל ללשכת רישום המקרקעין בקשה מתאימה להעברת הבעלות על שם החוכר.

(2) על העברת הבעלות כאמור בסעיף זה יחולו הכללים הקבועים בסעיף 4יז לחוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960, בשינויים המחויבים. ואולם, תוקפו של הסעיף אשר נקבע כהוראת שעה יוארך ללא הגבלה.

מזכירות הממשלה

ה. במגרשים בשטח שאינו עולה על 1,000 מ"ר שבהם תועבר הבעלות בתשלום -

(1) בתוך 60 ימים ממועד כניסת החוק לתוקף ישלה המינהל לכלל החוכרים שטרות מכר ושוברי תשלום בהתאם לשיעורי התשלום הקבועים בהחלטה זו ולטבלאות ערכי קרקע כפי שייקבעו על ידי המינהל.

(2) חוכר אשר ישלם את הסכום הנקוב בשובר יהיה רשאי לפנות במישרין לרישום הבעלות על שמו בלשכת רישום המקרקעין.

(3) רישום הבעלות על שם חוכר לא ייחשב כמימוש זכויות במקרקעין לעניין התוספת השלישית לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

(4) ייקבעו בחוק הכללים הנדרשים לעניין העברת עיקולים, שעבודים ורישום הערות.

(5) על אף האמור, חוכר יהיה רשאי לדרוש כי תיערך לו שומה פרטנית. דרש חוכר כי תיערך לו שומה פרטנית, יהיה התשלום בהתאם לשומה ובכפוף לכללים הנהוגים במינהל לעניין השגה על שומות, ולא בהתאם לטבלאות ערכי קרקע שקבע המינהל.

(6) המנגנון שלפיו ייבדק ביצוע התשלום כתנאי להעברת הבעלות ייקבע על ידי המינהל ומרשם המקרקעין ויכנס לתוקף במועד כניסת תיקוני החקיקה לתוקף.

מזכירות הממשלה

ו. חוכר הזכאי להעברת הבעלות שלא בתמורה או בתמורה ככל ששולמה, כאמור בהחלטה זו, אשר לא ניתן לרשום את הבעלות על שמו במרשם המקרקעין, יוכל לבצע כל פעולה במקרקעין ללא צורך בתשלום נוסף, למעט אגרות, וללא צורך באישור כלשהו מאת המינהל, ויהיה זכאי להירשם כבעלים בעת שהדבר יתאפשר.

ז. על אף האמור לגבי שיעורי התשלום בסעיפים 9.ב-9.ג לעיל, - בקרקעות אשר הוקצו בהם מלוא הזכויות הקיימות והעתידיות תועבר הבעלות ללא תמורה.

ח. על אף האמור בסעיפים 9.א-9.ג לעיל, בקרקעות בלתי מהוונות יצורפו לתשלום הנדרש מהחוכר דמי היוון בהתאם לכללים הקבועים בהחלטות מועצת מקרקעי ישראל.

ט. על העברת הבעלות לפי החלטה זו יחולו מגבלות בדבר העברה לזרים כאמור בסעיף 2.3 להחלטת הממשלה מס' 3759 מיום 19.6.2005.

10. להעביר את פעילויות התכנון והפיתוח מהמינהל לרשויות המקומיות, לרשויות סטטוטוריות העוסקות על פי מטרותיהן בפיתוח ולמגזר הפרטי עד ליום 31.12.2009 במקרים שבהם תידרש מעורבות ממשלתית (כגון היעדר יכולת מוכחת של הגורמים כאמור) כפי

שיקבע על ידי ועדת פרויקטים בהשתתפות אגף התקציבים במשרד האוצר, המינהל, משרד הבינוי והשיכון ומשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, יבוצע התכנון והפיתוח על ידי משרד הבינוי והשיכון או משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה. על אף האמור, תכנון פרויקטים שהשימוש העיקרי בהם אינו למגורים יוכל להתבצע על ידי המינהל. אם לא תתקבל הכרעה בוועדת הפרויקטים, יועבר הנושא להחלטת ועדת השרים לעניין הרפורמה במקרקעי ישראל.

11. לחקן את החלטת הממשלה מס' 2214 מיום 12.8.2007 כך שעל אף האמור בסעיף 10 לעיל, משרד הבינוי והשיכון לא יקדם פרויקטים חדשים לפיתוח קרקע למגורים ולתעסוקה בתחום רשויות מקומיות השייכות לאשכולות 7-10 על פי החלוקה החברתית-כלכלית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. על אף האמור, משרד הבינוי והשיכון יוכל לקדם פרויקטים בתחום רשויות מקומיות כאמור, בכפוף לאישור ועדת חריגים בהתאם לסעיף 2ב' להחלטת הממשלה מס' 2214 מיום 12.8.2007. במקרה של מחלוקת יובא הנושא להכרעת ועדת שרים לעניין הרפורמה במקרקעי ישראל.

מזכירות הממשלה

12. להעביר את ניהול הנכסים המבונים של רשות הפיתוח מהמינהל למשרד הבינוי והשיכון עד ליום 31.12.2009.

13. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 467 מיום 12.9.2006 להטיל על מנהל המינהל לפרסם בתוך 60 ימים מכרז למתן שירותים בידי גורמי חוץ, לרבות מתן אישורי זכויות בנכס, התחייבויות לרישום משכנתא והעברת זכויות בנכס.

14. להטיל על יו"ר מועצת מקרקעי ישראל לגבש קודקס מדיניות מקרקעין לפעילות הרשות על ידי איחוד והסדרה של החלטות מועצת מקרקעי ישראל עד ליום 31.12.2009.

15. להטיל על יו"ר מועצת מקרקעי ישראל להביא לאישור מועצת מקרקעי ישראל הצעות החלטה בדבר שינויים במדיניות המקרקעין, כמפורט להלן:

א. הקצאות חדשות של קרקעות עירוניות למגורים והקצאות חדשות במכרזים של קרקעות עירוניות למטרות תעסוקה תתבצעה, אך ורק, בדרך של הקניית זכות בעלות או זכות לגבי בעלות, ולא של הענקת זכות חכירה או זכות לגבי חכירה, לפי העניין, גם במקומות בהם לא התבצעה פרצלציה. הנ"ל יחול על כלל הגורמים הפועלים לשיווק קרקעות, לרבות משרד הבינוי והשיכון ומשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.

ב. מתן אפשרות להקצאת זכות בעלות או זכות לגבי בעלות בקרקעות המיועדות בתוכניות מתאר מקומיות לפיתוח על אף שלא חלה עליהן תוכנית מפורטת.

16. להטיל על ועדת השרים לבחון את האפשרות להעברת בעלות בקרקעות המפורטות להלן:

א. קרקעות שבגינן ניתן חוזה פיתוח וטרם נחתם בגינן הסכם חכירה.

ב. השטח המיועד למגורים במשקי עזר.

ג. השטח המיועד למגורים בחלקות המגורים במושבי עובדים ובכפרים שיתופיים ומגרשי מגורים ששויכו לחברי קיבוץ וחברי מושב שיתופי לאחר קבלת החלטת בג"ץ בעתירות שהוגשו בנושא זה.

מזכירות הממשלה

17. להטיל על ועדת השרים לבחון ולהחליט עד ליום 31.9.2009 בדבר שינויים במדיניות הפיזיויים לחוכרי קרקע חקלאית בגין שינוי ייעוד, לרבות מתן אפשרות להקצאת חלק מן הקרקע המשנה ייעודה לחוכר החקלאי בפטור ממכרז בתמורה לתשלום מלא, ומתן אפשרות זכות ייזום לחוכרי קרקע חקלאית.

18. להטיל על המינהל/הרשות לפעול לשיווק קרקע למגורים בהיקף שלא יפחת מ-35,000 יח"ד בשנה אשר מתוכם לפחות 25,000 יח"ד במכרזים פומביים. המינהל יפעל לשיווק חטיבות קרקע המיועדות לפיתוח בתוכניות מתאר מקומיות לייזום פרטי בהיקף שלא יפחת מ-10,000 יח"ד בכל אחת מהשנים 2010-2014. להטיל על שר הפנים לקבוע יעדים כמותיים למוסדות התכנון אשר יאפשרו עמידה ביעדי השיווק כאמור.

19. להטיל על שר הפנים להסמיך לפחות עשר ועדות מקומיות לתכנון ולבניה, אשר לא הוסמכו בעבר, לאשר תכניות מפורטות מכוח סמכותו לפי סעיף 62א(ג) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בכל אחת מהשנים 2010-2014. בתוך כך, להטיל על שר הפנים לבחון בתוך שישה חודשים את עמידתן של ועדות מקומיות לתכנון ולבניה אשר בתחומן למעלה מ-100,000 תושבים בתנאי ההסמכה לפי סעיף 62א(ג) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, אם טרם הוסמכו.

20. להטיל על רשם המקרקעין לפעול לרישום הארכת החכירות שהגיעו לסיומן בדירות מהוונות בבניה רוויה על פי דרישת המינהל וללא צורך באישור נוסף.

21. להטיל על יו"ר מועצת מקרקעי ישראל להביא לאישור המועצה את הצעות ההחלטה הנדרשות לצורך יישום החלטה זו בתוך 90 ימים.

22. לקבוע בחקיקה כי ביצוע חילופי מקרקעין בין המדינה ורשות הפיתוח לבין קק"ל יהיה פטור מכל מס או היטל או אגרה או תשלום חובה אחר מסוג כלשהו וכי העברת בעלות במקרקעי המדינה או במקרקעי רשות הפיתוח לקק"ל, במסגרת הסדר חילופי מקרקעין בין המדינה לקק"ל, לא תהיה טעונה אישור ועדת הכספים של הכנסת.

מזכירות הממשלה

23. להטיל על שר האוצר להודיע לקק"ל, בהתאם לסעיף 20 באמנה שבין מדינת ישראל לקרן הקיימת לישראל, התשכ"ב-1962 (להלן - האמנה), על השינויים שהממשלה מעוניינת לעשות באמנה לצורך יישום החלטה זו.

24. להטיל על מנהל המינהל לדווח לוועדת השרים לרפורמה במינהל מקרקעי ישראל אחת לרבעון אודות יישום החלטה זו.

25. להטיל על שר האוצר לקדם את תיקוני החקיקה הנדרשים ליישום החלטה זו וליישום הסדר חילופי מקרקעין בין המדינה לקרן הקיימת לישראל, במסגרת הצעת חוק ההסדרים במשק המדינה לשנת 2010.

ההחלטה הנ"ל התקבלה בהתאם לסעיף 20(א) בתקנון לעבודת הממשלה.

ההחלטה הנ"ל הינה הנוסח הסופי המשלב בתוכו את החלטת הממשלה מס' 79(ממי/3) מיום 4.5.09, לרבות התיקונים שהוכנסו במשאל טלפוני שנערך בין חברי ועדת השרים ביום 13.5.2009



## מש/2

דברי ההסבר לתיקון מספר 7

עמוד 11

11

(ב) בהגדרה "תעריפים", במקום הסיפה המתחילה במילה "למעט" יבוא "שמשלם ספק שירות חיוני לבעל רישיון, למעט תשלום שנקבע במכרז שפורסם בידי המדינה, וכל סוגי התשלומים שמשלם ספק שירות חיוני לצרכן בעבור ייצור או בעבור הסדרים לניהול הצריכה; לעניין זה, בעל רישיון, לרבות אם התשלומים נגבים על ידי אחר בעבורו";

(2) בסעיף 17(ג1), במקום "הולכה" יבוא "ספק שירות חיוני" ואחרו "לבעל רישיון" יבוא "או לצרכן, והכל";

(3) אחרי סעיף 17 יבוא:

"ביצוע התשלומים 17. תנאי לתוקפו של רישיון ספק שירות חיוני הוא ביצוע כל התשלומים, המגיעים לבעל רישיון אחר מאותו בעל הרישיון ספק שירות חיוני, בסעיף זה, "התשלומים" - התשלומים הנדרשים מבעל רישיון ספק שירות חיוני לפי חוק זה או תנאי רישיונו";

### פרק י"ח: מינהל מקרקעי ישראל

תיקון חוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960<sup>101</sup> (בפרק זה - חוק מינהל מקרקעי ישראל) - 69. בחוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960<sup>101</sup> (בפרק זה - חוק מינהל מקרקעי ישראל) -

### דבריו הסבר

התשלומים המגיעים לבעל רישיון אחר (למשל בעל רישיון ניהול מערכת או בעל רישיון ייצור) ממנו, וזאת כדי להבטיח שיבצע את כל התשלומים המגיעים ממנו לבעל רישיון אחר ובכלל זה, ליצרן חשמל פרטי.

פרק י"ח מינהל מקרקעי ישראל (להלן - המינהל) הוא כללי הגוף אשר על פי חוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 (להלן - חוק מינהל מקרקעי ישראל), מופקד על ניהול הקרקעות שבבעלות מדינת ישראל, הקרן הקיימת לישראל (להלן - הקק"ל) ורשות הפיתוח - קרקעות המהוות כ-93% מכלל הקרקעות במדינה.

עבורת המינהל כיום מאופיינת ברמה יעילות שאינה גבוהה, הדבר נובע בעיקר משיטת החכירה המטילה על המינהל נטל של היכר מתמיד עם ציבור החוכרים, וכן מריבוי התפקידים והמשימות אשר הוטלו על המינהל ואשר אינם מתפקידי ה"ליבה" של ניהול מקרקעי ישראל. המינהל פועל על פי מערכת החלטות מסורבלת ובמבנה ארגוני אשר אינו תואם את תהליכי העבודה הנדרשים לצורך ניהול המקרקעין בעת הזאת. מצב זה מונע מהמינהל לעמוד ביעדיו העיקריים: שיווק מקרקעין בהתאם לצורכי המשק, שמירה על מקרקעי ישראל רישום וכוונות במקרקעי ישראל בפנקסי המקרקעין ומתן שירותים לבעלי זכויות במקרקעין. כל זאת תוך ראייה כוללת של שמירה על מקרקעי ישראל כמשאב לטובת הצרכן הסמוכה והדרושת הבאים

נוכה האמור לעיל ובהמשך להחלטה הממשלה מס 117 מיום י"ח באייר התשס"ט (2009) במאי (להלן - החלטה הממשלה מס 117) להמליצות שבר"ח ועדת רונן

(ב) להגדרה "תעריפים" - מוצע לתקן את הסיפה של ההגדרה שלשונה כיום הוא "למעט תשלום שנקבע במכרז שפורסם בידי המדינה, שמשלם בעל רישיון הולכה לבעל רישיון" מסיבות אלה:

1. נוכח ההתפתחות במשק החשמל והשינויים המבניים המתחייבים מהחוק, מוצע להרחיב את ההגדרה "תעריפים" באופן שתכלול לא רק תשלומים שמשלם בעל רישיון הולכה לבעל רישיון אחר, אלא תשלומים שמשלם כל בעל רישיון ספק שירות חיוני לבעל רישיון אחר;

2. מוצע להכליל בהגדרה גם תשלומים שמשלם ספק שירות חיוני לצרכן בעבור ייצור חשמל בידי הצרכן, וכן תשלומים לצרכן במסגרת הסדרי ניהול ביקושים לפי חוק החשמל;

3. מוצע להבהיר כי התשלומים המהווים תעריף, יכול שייגבו על ידי בעל הרישיון עצמו או על ידי אחר בעבורו, בין אם יש בידו רישיון לפי חוק זה ובין אם לאו, והכל כל עוד לא נקבע אחרת לפי הוראות החוק

לפסקה (2):

מוצע לתקן את סעיף 17(ג1) כדי להתאימו לתיקון ההגדרה "תעריפים" שכן בסעיף מוסדרים חובותיו של בעל רישיון ספק שירות חיוני לבצע את התשלומים בהתאם להגדרת התעריף (ראה דבריו הסבר לפסקה 1(ב))

לפסקה (3):

מוצע להוסיף את סעיף 17א, ולקבוע בו כי תנאי לתוקפו של רישיון ספק שירות חיוני יהיה ביצוע כל

<sup>101</sup> ס"ה התש"ך עמ' 57

(1) בשם החוק, במקום "מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "רשות מקרקעי ישראל";

(2) בסעיף 1 -

(א) לפני ההגדרה "מקרקעי ישראל" יבוא:

"חוק המקרקעין" - חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969<sup>102</sup>;

(ב) אחרי ההגדרה "המועצה" יבוא:

"פנקסי המקרקעין", "פנקסים" - כמשמעותם בחוק המקרקעין<sup>103</sup>;

(3) במקום סעיף 2 יבוא:

"רשות מקרקעי ישראל, מנהלה ועובדיה (א) מוקמת בזה רשות מקרקעי ישראל (להלן - הרשות), שתנהל את מקרקעי ישראל.

(ב) (1) ראש הממשלה והשרים ימנו מנהל לרשות אשר

יהיה עובד המדינה; על מינויו של מנהל הרשות לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959<sup>104</sup>; הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.

(2) מנהל הרשות כפוף במישורין לשר, ונתונות לו הסמכויות של שר ושל נציב שירות המדינה לפי החוק האמור בפסקה (1), בכל עניין הנוגע לרשות ולעובדיה.

## ד ב ר י ה ס ב ר

מגבלות משפטיות לא מעטות, ופוגעת ביעילות המשקית. העברת הבעלות במקרקעין אלה לידי החוכרים תמריץ את הפעילות הכלכלית במשק, תקל באופן משמעותי על החוכרים שלא יידרשו עוד לקבל את הסכמת המינהל לביצוע פעולות שונות, ותשחרר את הרשות החדשה ממשטלות רבות המוטלות כיום על המינהל לצורך טיפול בחוכרים אלה. ברור מאליו כי מעת שתועבר הבעלות לידי החוכרים, והרשות החדשה לא תאלץ להידרש לטיפול בהם, היא תוכל לקיים בצורה יעילה ומיטבית את תפקידיה האחרים, בהתאם למטרות הרפורמה.

סעיף 69 לפסקאות (1) ו-(3)

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 117 (אשר אימצה את החלטה מס' ממי/5 של ועדת השרים בראשותו של ראש הממשלה לנושא רפורמה במקרקעי ישראל), שבה נקבעו ההסדרים לנושא הרפורמה במינהל והעברת הבעלות לידי החוכרים מוצע להקים רשות אשר תבוא במקום המינהל ותיקרא רשות מקרקעי ישראל (להלן - הרשות). סמכויות המינהל יועברו לרשות עד יום יד כטבת התשי"ע, 31 בדצמבר 2009 והמבנה הארגוני של הרשות אשר עקרונותיו נקבעו בהחלטת הממשלה יורכב ממטר ושלוש חטיבות ועסקיות שמיורד על הקרקע ושייחה, בהמשך להחלטת הממשלה האמורה וכשילוב עם החוק הקיים נקבעו סדרי מינוי מנהל הרשות סמכויותיו דרכו סיום כהונתו והדין אשר יחול על עובדי הרשות.

- הוועדה לרפורמה במדיניות מקרקעי ישראל (אפריל 1997), ולהמלצות שבדו"ח ועדת גדיש - הוועדה הציבורית לרפורמה במינהל מקרקעי ישראל (יוני 2005) (להלן - ועדת גדיש), מוצע לבצע רפורמה במינהל מקרקעי ישראל ובדרכי פעולתו. הרפורמה תהיה מבוססת על שני שינויים מרכזיים השלובים זה בזה. השינוי הראשון המוצע מתרכז במישור הארגוני, וזאת על ידי הפיכת המינהל לרשות פנים ממשלתית, שתוקם על בסיס רפוס עבודה מוכוון תהליך, במבנה של שלוש יחידות מקצועיות, שכל אחת מהן תעסוק באחד משלושה נושאים עיקריים: ליווי עסקאות וטיפול בחוכרים; הקצאה ושיווק של קרקעות בהתאם לצורכי המשק; שמירה על מקרקעי ישראל עוד מוצע לקבוע. מעבר לסמכויות הניהול הכלליות המוענקות לרשות, את החוב תפקידיה ועיסוקיה העיקריים של הרשות, תוך העברת חלק מתפקידיה למשרדים המופקדים על נושאים אלה ומתן שירותים בדרך של מיקור הוצע.

השינוי השני שמוצע לקדמו במקביל לשינוי הראשון הוא שינוי ביחס לזכויותיהם של פרטים במקרקעי ישראל לאורך השנים מוצאן ועדות, ציבוריות שונות שעסקן בנושא לרובה ועדת גדיש, כי ביחס למקרקעין עירוניים רצוי שהבעלות בהם תועבר לחוכריהם כדי להביא לצמצום החיכוך בין המינהל לחוכרים וזכות החכירה לדורות והה במובנים רבים לזכות בעלות, ואולם העובדה כי לפרטים רבים בישראל מוענקה זכות חכירה לדורות, תוך שיווי זכות הבעלות למדינה, לרשות הפיתוח או לקק"ל מייצרת

<sup>102</sup> ס"ח התשכ"ט עמ' 259.

<sup>103</sup> ס"ח התשי"ט עמ' 46.

הצעות חוק הממשלה - 136, כ"ח בסיומי התשי"ט, 2009, 146.

(ב1) בלי לגרוע מהוראות סעיף 6 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951<sup>104</sup>, מורשה מנהל הרשות, יחד עם חשב הרשות, לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק האמור למטרת ביצוע הוראות חוק זה, ולהתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור.

(ב2) ראו השרים כי מנהל הרשות אינו ממלא את תפקידו כראוי, ויודיעו לו בהודעה מנומקת בכתב כי אם בתוך זמן סביר שנקבע בהודעה לא ימלא את המוטל עליו כפי שפורט בהודעה, יורו על סיום כהונתו; לא מילא המנהל את שהוטל עליו בתוך המועד שנקבע בהודעה כאמור, רשאים השרים להודיע לו על סיום כהונתו.

(ג1) (ג) עובדי הרשות יהיו עובדי המדינה, ויהול עליהם כל דין החל על עובדי המדינה.

(ג2) עובדי הרשות יהיו נתונים לפיקוחו של מנהל הרשות ויפעלו לפי הוראותיו<sup>105</sup>.

(4) אחרי סעיף 2 יבוא:

"תפקידי הרשות 2א. תפקידי הרשות הם:

(1) הקצאת קרקעות למטרות מגורים, תעסוקה ולמטרות אחרות, במקומות ובהיקפים הנדרשים על פי צורכי המשק;

(2) רכישת קרקעות, פדיון קרקעות וסיוע להפקעת קרקעות;

(3) שמירת זכויותיהם של הבעלים במקרקעי ישראל;

(4) קידום הרישום של הזכויות במקרקעי ישראל בפנקסי המקרקעין;

(5) מתן שירות לבעלי זכויות במקרקעי ישראל, ככל הניתן בדרך של מיקור חוץ;

(6) פרסום נתונים בדבר זמינותם של מקרקעי ישראל לתכנון ולפיתוח;

(7) בכפוף לביצוע התפקידים המפורטים בפסקאות (1) עד (6) – שמירה על מקרקעי ישראל כמשאב לטובת הציבור, הסביבה והדורות הבאים;

(8) כל תפקיד אחר המוטל עליה לפי כל דין או לפי החלטת הממשלה<sup>106</sup>;

(9) בסעיף 3. במקום "ופעל המינהל" יבוא "תפעל הרשות". במקום "פעילות המינהל" יבוא "פעולות הרשות" ובמקום "תקציבו" יבוא "תקציבה".

## ד ב ר י ה ס ב ר

הניהול הכללי של הרשות את התפקידים העיקריים שבהם תעסוק הרשות במפורט בסעיף 2א המיוע לחוק מינהל מקרקעי ישראל.

לפסקה 4

כדתאם להחלטה הממשלה מס' 701 ולשם מתן ביטוי לעיקרי הרפורמה המוצעת, מוצע לקבוע נוסף על סמכות

<sup>104</sup> ס"ח תשי"א עמ' 52.

הצעות חוק הממשלה - 196: ב ד כסיון; התשס"ט זכנס ב' 16

(6) בסעיף 4, במקום "מנהל המינהל" יבוא "מנהל הרשות" ובכל מקום, במקום "פעולות המינהל" יבוא "פעולות הרשות";

(7) בסעיף 4א, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) במועצה יכהנו השר, שיהיה היושב ראש, וכן אחד עשר חברים נוספים שתמנה הממשלה, מהם שישה נציגי הממשלה וחמישה נציגי הקק"ל, כמפורט להלן:

(1) נציג ראש הממשלה, מקרב עובדי משרד ראש הממשלה;

(2) סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר;

(3) נציג שר הפנים, מקרב עובדי משרדו;

(4) נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר, מקרב עובדי משרדו;

(5) נציג שר הבינוי והשיכון, מקרב עובדי משרדו;

(6) נציג שר המשפטים, מקרב עובדי משרדו;

(7) חמישה נציגי הקק"ל מקרב חברי דירקטוריון הקק"ל או מקרב עובדי הקק"ל.

(1א) נציגי הממשלה במועצה יהיו כפופים למדיניות הממשלה, כפי שבאה לידי ביטוי בהחלטותיה.

(2א) היתה הצבעה בישיבת המועצה והיו הדעות שקולות בה, יהא ליושב הראש קול נוסף באותו עניין.

(3א) הממשלה רשאית למנות ממלא מקום לחבר המועצה, בדרך שבה היא ממנה חבר מועצה, ובלבד שלא יהיה ניתן למנות לממלא מקום, מי שלא ניתן למנות אותו לחבר המועצה;

(8) בסעיף 4ב, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";

(9) בסעיף 104 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "המינהל ינהל" יבוא "הרשות תנהל", במקום "של המינהל" יבוא "של הרשות", במקום "שבניהולו" יבוא "שבניהולה" והמילים "המתנהלים לפי חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969" – יימחקו.

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) בפסקה (2), במקום "המינהל" יבוא "הרשות", ובמקום "מרשם המקרקעין כמשמעותם בסעיף 123 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969" יבוא "המקרקעין";

## ד ב ר ו ה ס ב ר

יצומצם מספר חבריה, וכן בהתאם להמלצות ועדה גרושה ובהמשך להסכמת הקק"ל בעניין, מוצע כי המדינה תיוצג במועצה על ידי מספר חברים הגבוה ממספר החברים שיוצגו את הקק"ל חברי המועצה מטעם המדינה ידיו עובדי המדינה אשר כפופים למדיניות הממשלה.

לפסקה (9)

מוצע לתקן את סעיף 4טו לחוק מינהל מקרקעי ישראל שעניינו מאגר המודע ביהם לקרקעות שבניהול המינהל אשר ינושך להיות מנהל בידו הרשות בפניה למאגר מודע זה ניתן לקבל פריטים שונים ביחס לזכויות לגבי

לפסקה (7)

הרכיב המורחב של חברי מועצת מקרקעי ישראל – אשר בהתאם לנוסחו הקיים של חוק מינהל מקרקעי ישראל עוגן על לא פחות משמונה עשר חברים ולא יותר מעשרים ושישה – נקשה על עבודתה של המועצה ופגם בייעילותה. קושי נוסף נגרם מהשוויון הקיים במספרם של נציגי הממשלה ונציגי הקק"ל במועצה. זאת על אף הפער המשמעותי שבין שיעור הקרקעות שבבעלות המדינה ורשות הפיתוח מזה לבין שיעור הקרקעות שבבעלות הקק"ל מזה. לפיכך מוצע כי לשם ייעול עבודת המועצה

- (2) בפסקאות (3) ו-(4), בכל מקום, במקום "למינהל" יבוא "לרשות";
- (ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב1) אין במידע שבמאגר כדי להוות אישור מוסמך המעיד על מצב הזכויות לגבי מקרקעי ישראל";
- (10) בסעיף 14 -
- (א) בכותרת השוליים, במקום "הקניית בעלות בדירה בבנין רווי - הוראת שעה" יבוא " הקניית בעלות בנכס מקרקעין";
- (ב) בסעיף קטן (א) -
- (1) במקום ההגדרה "בנין רווי" יבוא:
- "בנין רווי" - בנין הבנוי על מקרקעי ישראל, בן שתי קומות לפחות, שיש בו לא פחות מארבע דירות - דירה אחת לפחות בכל קומה";
- (2) במקום ההגדרה "דירה", "חכירה", "לשכת רישום", "פנקס הכתים המשותפים", "פנקסים", "רשם", "שטר עסקה" יבוא:
- "דירה", "חכירה", "לשכת רישום", "פנקס הכתים המשותפים", "רישום", "רשם", "שטר עסקה" - כמשמעותם לפי חוק המקרקעין;
- (3) במקום ההגדרה "הקניית בעלות" יבוא:
- "הקניית בעלות" - הקניית בעלות בנכס מקרקעין, בתמורה או בלא תמורה, מהבעלים לחוכר של אותו נכס מקרקעין;
- "חוזה חכירה למטרת מגורים או תעסוקה" - למעט אחד מאלה:

## ד ב ר י ה ס ב ר

קקלאי או גידול בעלי חיים, או חוזה חכירה למטרה שאינה חקלאית אשר קבועה בו זיקה לאחת מהמטרות האמורות. לאחר קבלת החלטה מתאימה במועצת מקרקעי ישראל (להלן - המועצה), בדבר הנכסים שהרשות תהיה רשאית להקנות בהם בעלות בלא תמורה או בתמורה שתוקבע על ידה, בהתאם להחלטה הממשלה האמורה, תציע הרשות לחוכר מקרקעין (כהגדרתו בתיקון המוצע לסעיף 14(א)) לחוק מינהל מקרקעי ישראל) את הבעלות במקרקעין, בלא תמורה או בתמורה. לפי העניין, סוגי הנכסים אשר תוקנה בהם בעלות והתמורה אשר תשולם, ככל שתשולם, בעד הקניית הבעלות, ייקבעו בידי המועצה, בהתאם להחלטה הממשלה האמורה, ובהתחשב, בין השאר, בגודל המגרש במטרת החכירה (מגורים או תעסוקה) כהגדרתן בסעיף האמור, כדמו החכירה ששולמו ובמיקומם באזורים שונים בארץ הזוכים בדרך כלל לעידוד המרינה.

כדי לאפשר לרשות לבצע את העברת הבעלות כאופן יעיל, הוך צמצום ניכר של החוכרים שיוזקקו לשירותיה מוצע כי ביחס לנכסיו מקרקעין שלגביהם ייקבע כי הבעלות בהם תועבר בלא תמורה, יאומץ בשוניים המחויבים המנגנון הקיים כיום בסעיף 14 לחוק מינהל מקרקעי ישראל לפי מנגנון זה נשלחת לחוכר הודעה על הכוונה להעביר לו בעלות, ואם אין הוא מכיף התנגדות לאמור

קרקעות שבניהול הרשות והוא משמש פרטים ומוסדות לצרכים שונים. עם זאת, המידע שבמאגר המידע אינו מדויק להלוטין, ולעתים ייתכנו הבדלים בין המידע המופיע בו לבין הפרטים המדויקים המצויים בתיק הניהול הנוגע למקרקעין הרלוונטיים, על כן מוצע להבהיר כי אין לראות במידע שבמאגר אישור מוסמך ביחס לזכויות לגבי מקרקעין כאמור.

לפסקה (10)

לצורך מימוש מטרות הרפורמה, מוצע, בין השאר לתקן ולהרחיב את תחולת סעיף 14 לחוק מינהל מקרקעי ישראל, בהתאם להחלטה הממשלה מס' 117, עזר ראשון לקראת העברת הבעלות במקרקעין לחוכרים תוך יישום ראשוני של המלצות ועדת גדיש, התבצע כבר בתיקון האחרון לחוק האמור משנת 2006 - חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון מס' 6) התשס"ו-2006 (ס"ה התשס"ו) עמ' 312, שם נקבע מנגנון להעברה של זכויות בעלות לחוכרי דירות בבניין רווי כעת מוצע להרחיב את אותו הסדר ולהעביר בעלות לחוכרים לדורות של נכסי מקרקעין מסוגים נוספים - נכסים שהוחכרו למטרת מגורים או למטרת תעסוקה, למעט נכסים שהוחכרו על פי חוזה חכירה שבין מטרתו כלולה גם מטרת עיבוד קקלאי, פירסמה ממשק

(1) חוזה חכירה שבין מטרותיו כלולה גם מטרת עיבוד חקלאי, פרנסה ממשק חקלאי או גידול בעלי חיים (להלן – מטרה חקלאית);

(2) חוזה חכירה למטרה שאינה מטרה חקלאית, אשר קבועה בו זיקה אל מקרקעין שהוקצו בהם זכויות למטרה חקלאית;

(4) במקום ההגדרה "חוכר" יבוא:

"חוכר" – מי שרשום או זכאי להירשם בפנקסי המקרקעין, ובכלל זה פנקס הבתים המשותפים, בחוכר של נכס מקרקעין על פי חוזה חכירה למטרת מגורים או תעסוקה, למעט –

(1) חוכר משנה;

(2) חוכר שהפר את חוזה החכירה עם הרשות, ולא תיקן את ההפרה;

(3) חוכר של נכס מקרקעין שנבנה שלא כדין או שלא בהסכמת הרשות;

(5) אחרי ההגדרה "חוק התכנון והבניה" יבוא:

"נכס מקרקעין" – נכס מקרקעין ממקרקעי ישראל שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום, או נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום;

"נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום" – נכס מקרקעין אשר בהתאם להחלטת המועצה, על הרשות להציע את הקניית הבעלות בו בלא תמורה, לרבות דירה בבניין רווי;

## ד ב ר י ה ס ב ר

הכללים החלים לפי חוק מיסוי מקרקעין (שכת ורכישה), התשכ"ג-1963, יחולו גם בעניין זה, לרבות לעניין הליכי השגה וערעור. הרשות תנפיק לחוכר שטר עסקה החתום על ידה, ובכפוף לתשלום כאמור בהודעה לחוכר, יוכל החוכר להגיש ללשכת רישום המקרקעין את שטר העסקה לשם העברת הבעלות בנכס על שמו. יצוין, כי גם לגבי העברת הבעלות בנכס מקרקעין בתמורה, אם לא ניתן יהיה לרשום את הבעלות על שם החוכר במרשם המקרקעין, בשל מגבלות שונות כאמור לעיל, יורשם החוכר כבעלים לפי אותו מנגנון כעת שניתן יהיה לעשות כן לפי כל דין.

עוד מוצע כי כהתאם למעב הקיים, גם לגבי סוגי נכסי המקרקעין הנוספים שיועברו לבעלות לפי תיקון זה, תריד הרשות רשאית להתנות את הקניית הבעלות בתנאים ובהגבלות. לרבות לעניין הקניית זכויות בנכס המקרקעין, בעתיד או התחייבות להקניה כאמור מידו החוכר או מידו אדם אחר שיהיה בעל זכויות לגבי אותו נכס מקרקעין, וכלכדי שלא יוקבעו סוגי תנאים או הגבלות שלא חלו על נכס המקרקעין או על העברת הזכויות, בו ערב מועד משלוח ההודעה לחוכר כך לדוגמה יחולו על העברת הבעלות לפי סעיף 14 בנוסחו המוצע. המגבלות כדבר העברה זכויות לזרים כאמור בסעיף 2.3 להחלטת הממשלה מס' 3759 מיום 17 בסיוון התשס"ד (19 ביוני 2005)

בה, רשאית הרשות להגיש ללשכת רישום המקרקעין בקשה לרישום הבעלות בנכס המקרקעין על שם החוכר ככל שלא קיימות מגבלות על רישום הבעלות, תיעשה העברה זו באופן אוטומטי בהתקשרות בין הרשות ובין לשכת רישום המקרקעין בלא צורך בפנייה של החוכר (הוא הבעלים החדש) ללשכת רישום המקרקעין – הכול בהתאם לתנאים המפורטים בתיקון המוצע לסעיף 4(ב). אם קיימת מגבלה על רישום הבעלות כאמור (למשל, אם רישום זכות הבעלות בגין החכירה מחייב רישום פרעלציה, או אם קיימת התחייבות של המינהל לרשום משכנתה בגין הלוואה שהחוכר נטל), תירשם הבעלות לפי אותו מנגנון כעת שניתן יהיה לעשות כן לפי כל דין.

לגבי המקרים שבהם יוקבע כי הבעלות תועבר בתמורה, מוצע לפנה מנגנון יעיל אתה אשר יצמצם את החיכוך שבין החוכר ובין רשויות המדינה ככל הניתן בדומה למנגנון שבסעיף 14 הקיים הישלה הודעה לחוכר גם לגבי העברות בתמורה, ואולם ביהם לנכסים אלה ההודעה תכלול גם בקשה תשלום אשר תהא מורכבת מן התמורה בעד הקניית הבעלות. כפי שתוקבע וכן ממש הרמישה שיודרש החוכר לשלם בשל הקניית הבעלות בתמורה, כדי ליעיל את ההליך, מוצע בו הן התמורה והן מס הרכישה יוגבו במסגרת בקשה התשלום. יצוין, כי

"נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום" – נכס מקרקעין, אשר בהתאם להחלטת המועצה, על הרשות להציע את הקניית הבעלות בו בתמורה, כמפורט באותה החלטה:"

(ג) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) הרשות תשלח לכל חוכר של נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום, הודעה, בדואר רשום, על כוונתה להקנות לו בעלות בנכס בלא תמורה (בסעיף זה – הודעה לחוכר הפטור מתשלום), ויחולו לעניין זה הוראות אלה:

"(1) הסכים החוכר בכתב, להקניית הבעלות על סמך ההודעה לחוכר הפטור מתשלום (בסעיף זה – כתב הסכמה), או לא הודיע לרשות, בתוך 60 ימים מיום משלוח ההודעה האמורה, על התנגדותו להקניה כאמור, וזכותו בנכס נרשמה בפנקסי המקרקעין ביחס לכל המקרקעין או לחלק בלתי מסוים מהם, תגיש הרשות ללשכת הרישום בקשה, בחתימת נציג הרשות, לרישום הבעלות על שם החוכר על סמך ההודעה לחוכר הפטור מתשלום (בסעיף זה – בקשה לרישום); היתה זכות החוכר בנכס רשומה בחלק מסוים מהמקרקעין, או שלא היתה רשומה כלל, תוגש הבקשה לרישום במועד שבו יהיה ניתן לרשום את זכות הבעלות בשל אותה חכירה, ובלבד שהרשות תהא רשאית להגיש בקשה לרישום זכות הבעלות כאמור, לפי כל דין.

(2) הגישה הרשות ללשכת רישום בקשה לרישום לפי הוראות פסקה (1) יחולו הוראות אלה:

(א) הרשם ירשום בפנקסי המקרקעין את הבעלות בנכס על שם החוכר, ובלבד שבבקשה לרישום יוכלל אישור מאת הרשות ולפיו נשלחה הודעה לחוכר הפטור מתשלום, והחוכר הסכים להקניית הבעלות או לא הודיע לרשות על התנגדותו להקניה כאמור בתוך התקופה האמורה בפסקה (1);

(ב) לא יידרשו, כתנאי לרישום הבעלות על שם החוכר, מסמכים או אישורים נוספים על האישור האמור בפסקה משנה (א), ובכלל זה שטר עסקה, ייפוי כוח מאת החוכר, וכל מסמך או אישור המהווה הוכחה לכך ששולמו תשלומי החובה, למעט לעניין תשלומי החובה שהיו נדרשים לצורך רישום החכירה בנכס, ככל שמדובר בחכירה שלא היתה רשומה.

## ד ב ר ו ה ס ב ר

לכסוף וודגש כי מרבית הוראות סעיף 174 בנוסחו המוצע, ובכלל זה ההוראות לעניין המנגנון המיוחד להעברת בעלות, לא יחולו על העברת בעלות בנכס מקרקעין אשר יוקבע בהחלטת מועצה, כדהאם להחלטת הממשלה מס' 177, כי היא כפופה לתשלום תמורה מלאה שהיקבע לפי שומה פרטנית.

כן מוצע, כי גם ביחס לכוגי נכסי המקרקעין הנוספים שהבעלות בהם תועבר לפי תוקן זה יחול ההסדר הקיים כיום בסעיף 174 לחוק מינהל מקרקעי ישראל, ולפיו כאשר אדם אחר קיבל זכות כלשהי ביחס לזכותו של החוכר בנכס (למישל משכנתה) ולאחר מכן הועברה לחוכר הבעלות בנכס תחול זכותו של אותו אדם ביחס לזכות הבעלות שהועברה לחוכר.



(כו) הרשות תשלח לכל חוכר של נכס שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום, הודעה, בדואר רשום, על כוונת הרשות להקנות לו בעלות בנכס בכפוף לתשלום כפי שיפורט בה, הכולל את התמורה בעד הקניית הבעלות וכן תשלום מס רכישה כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963<sup>105</sup>, בשיעור שנקבע בסעיף האמור או לפיו, לגבי אותה תמורה (בסעיף קטן זה - הודעה לחוכר החייב בתשלום), ויחולו הוראות אלה:

(1) היתה זכותו של החוכר בנכס רשומה בפנקסי המקרקעין, למעט אם היתה זו זכות חכירה בחלק מסוים במקרקעין, יצורף להודעה לחוכר החייב בתשלום, שטר עסקה החתום על ידי הרשות, לרישום הבעלות בנכס על שמו של החוכר, בכפוף לביצוע מלוא התשלום כמפורט בהודעה לחוכר (להלן - שטר העסקה); לא היתה זכותו של החוכר בנכס רשומה בפנקסי המקרקעין, או שהיתה רשומה כזכות חכירה בחלק מסוים במקרקעין, תשלח הרשות לחוכר את שטר העסקה במועד שבו יהיה ניתן לרשום את זכות הבעלות בשל אותה חכירה, ובלבד שהרשות תהא רשאית להגיש בקשה לרישום זכות הבעלות כאמור, לפי כל דין.

(2) הגיש החוכר ללשכת הרישום את שטר העסקה להעברת הבעלות בנכס על שמו, כאמור בפסקה (1), יחולו הוראות אלה:

(א) הרשם ירשום בפנקסי המקרקעין את הבעלות בנכס על שם החוכר, ובלבד שצורפו לבקשה שטר העסקה כאמור בפסקה (1), כשהוא חתום גם בידי החוכר, וכן הוכחה לכך שהתשלום שולם לרשות במועד, כמפורט בהודעה לחוכר.

(ב) על רישום הבעלות כאמור בפסקת משנה (א) יחולו הוראות חוק המקרקעין והתקנות שלפיו, ואולם לא יידרשו כתנאי לרישום הבעלות על שם החוכר, ייפוי כוח מאת הרשות, וכל מסמך או אישור המהווה הוכחה לכך ששולמו תשלומי החובה, למעט לעניין תשלומי החובה שהיו נדרשים לצורך רישום החכירה בנכס, ככל שמדובר בחכירה שלא היתה רשומה.

(ד) בסעיף קטן (ג) -

(1) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) הרשות רשאית להתנות את הקניית הבעלות לפי סעיף זה בתנאים ובהגבלות, לרבות לעניין הקניית זכויות בנכס המקרקעין בעתיד או התחייבות להקניה כאמור, מידי החוכר או מידי אדם אחר שיהיה בעל זכויות לגבי אותו נכס מקרקעין, ובלבד שלא ייקבעו סוגי תנאים או הגבלות שלא חלו על נכס המקרקעין או על העברת הזכויות בו במועד משלוח ההודעה לחוכר כאמור בסעיף קטן (ב) או (כו) לפי העניין ולהלן - הודעה לחוכר".

(2) בפסקה (2) במקום "קבע המונהל יבוא" "קבעה הרשית" במקום "יצוין זאת בבקשה לרישום יבוא" "תצוין זאת בבקשה לרישום" או בשטר העסקה, לפי העניין, ובמקום "בפנקס הבתיים המשותפים" יבוא "בפנקסי המקרקעין".

<sup>105</sup> ס"ד התשס"ז עמ' 156

(ה) בסעיף קטן (ד) -

- (1) ברישה, אחרי "הודעה לחוכר" יבוא "או תשלום לפיה";  
(2) בפסקה (1), אחרי "התשב"ג-1963" יבוא "לגבי נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו לידי החוכר פטורה מתשלום";

(ו) בסעיף קטן (ה) -

- (1) לפני "הוראת כל דין" יבוא "בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב)(2)(ב) ו-(ב)(1)(2)(ב)";

- (2) במקום "בעלות בדירה" יבוא "בעלות בנכס מקרקעין" ובמקום "זכויות בדירה" יבוא "זכויות בנכס מקרקעין";

- (ז) בסעיף קטן (ו), במקום "דירה בבנין רווי" יבוא "נכס מקרקעין", במקום "בדירה" יבוא "באותו נכס מקרקעין" ובמקום "המינהל יבוא" יבוא "הרשות תבוא";

- (ח) בסעיף קטן (ח)(2), במקום "מהמינהל" יבוא "מהרשות" ובמקום "בדירה בבנין רווי" יבוא "בנכס מקרקעין";

(ט) אחרי סעיף קטן (ח) יבוא:

"(ט) הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין נכסים שהמועצה קבעה כי התמורה בעד הקניית הבעלות בהם לחוכריהם, תיקבע על פי שומה פרטנית בלבד בלא אפשרות לתשלום על פי שומה כללית, ואולם הוראות סעיף קטן (ג) יחולו לעניין נכסים כאמור, בשינויים המחויבים ושינוי זה:

בסעיף קטן (ג)(1), במקום הסיפה החל במילים "מועד משלוח ההודעה לחוכר" יבוא "במועד עריכת ההסכם להקניית הבעלות";

(11) אחרי סעיף 4 יז יבוא:

"פטור מתשלומי חובה להעברת קרקע בין המדינה, רשות הפיתוח והקק"ל לבין עצמם, תהיה פטורה מתשלום חובה כלשהו".

(12) אחרי סעיף 7 יבוא:

"הוראת מעבר 8. (א) בכל פעולה, הסכם, התקשרות או עסקה שנעשתה על ידי מינהל מקרקעי ישראל או שמינהל מקרקעי ישראל היה צד לה, לרבות בשם בעליהם של מקרקעי ישראל, ערב מועד הקמת הרשות, תבוא הרשות במקום מינהל מקרקעי ישראל; ואולם אם נקבע בהחלטת הממשלה או לפי חוק, כי גוף אחר יבוא במקום מינהל מקרקעי ישראל לעניין פעולה, הסכם, התקשרות או עסקה מסוימים, יבוא אותו הגוף כאמור.

## ד ב ר ו ה ס ב ר

לפסקה (12)

כדי להבטיח את הרעיונות במעבר בין המינהל לבין הרשות מוצע לקבוע הוראת מעבר ולפיה הרשות תבוא במקום המינהל לכל דבר ועניין ואולם בהחלטת הממשלה או לפי דין ניתן יהיה להעביר תחומים פעולות הסכמים התקשרויות או עסקאות לאחריותו של גוף אחר

לפסקה (11)

מוצע כי העברת בעלות במקרקעי ישראל בין המדינה, רשות הפיתוח והקק"ל לבין עצמם תהיה פטורה מתשלומי חובה ובכלל זה מסים עירוניים, לרבות היטל השבח או חלק היטל השבח או תשלומים מכוח ההסכם בדבר התשלומים מאת מינהל מקרקעי ישראל לרשויות המקומיות, שהיד קיים לפני תחילתו של חוק התכנון והבניה ותיקון מס 118 התשמ"א-1991 וכוח התשמיא עמ' 134

(ב) בסעיף זה -

"מינהל מקרקעי ישראל" - כמשמעותו בחוק זה, בנוסחו  
ערב מועד הקמת הרשות;

"מועד הקמת הרשות" - ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר  
2010).

תיקון חוק מינהל  
מקרקעי ישראל  
- הוראת שעה

70. בתקופה שמיום כ"ו באב התשס"ט (16 באוגוסט 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009), ייקרא סעיף 4 לחוק מינהל מקרקעי ישראל כך:

(1) בסעיף קטן (א), בהגדרות "חובר", "נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו פטורה מתשלום" ו"נכס מקרקעין שהקניית הבעלות בו כפופה לתשלום", בכל מקום, במקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(2) בסעיף קטן (ב) -

(א) ברישה, במקום "הרשות תשלח" יבוא "המינהל ישלח" ובמקום "כוונתה" יבוא "כוונתו";

(ב) בפסקה (1), במקום "לרשות" יבוא "למינהל", במקום "תגיש הרשות" יבוא "יגיש המינהל", במקום "הרשות" יבוא "המינהל" ובמקום "שהרשות תהא רשאית" יבוא "שהמינהל יהא רשאי";

(ג) בפסקה (2), במקום "הגישה הרשות" יבוא "הגיש המינהל", במקום "הרשות" יבוא "המינהל" ובמקום "לרשות" יבוא "למינהל";

(3) בסעיף קטן (ב) -

(א) ברישה, במקום "הרשות תשלח" יבוא "המינהל ישלח" ובמקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(ב) בפסקה (1), במקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(ג) בפסקה (2), במקום "לרשות" יבוא "למינהל" ובמקום "הרשות" יבוא "המינהל";

(ד) בפסקה (3), במקום "תשלח הרשות" יבוא "ישלח המינהל" ובמקום "שהרשות תהא רשאית" יבוא "שהמינהל יהא רשאי";

(4) בסעיף קטן (ג) -

(א) בפסקה (1), במקום "הרשות רשאית" יבוא "המינהל רשאי";

(ב) בפסקה (2), במקום "קבעה הרשות" יבוא "קבע המינהל" ובמקום "תציין" יבוא "יצוין";

(5) בסעיף קטן (ו) במקום "הרשות תביא" יבוא "המינהל יביא";

(6) בסעיף קטן (ה) במקום "מהרשות" יבוא "מהמינהל".

תיקון חוק מקרקעי  
ישראל

71. בחוק מקרקעי ישראל, התש"ך-1960<sup>10</sup>, בסעיף 2 -

(1) בפסקה (6), הסיפה החל במילים "ואולם העברת בעלות" - הימחק;

## ד ב ר ו ה ס ב ר

ופשוט של תהליך חילופי המקרקעין מוצע לתקן את סעיף 71 לחוק מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 ולדלג - חוק מקרקעי ישראל, ולקבוע שלא יהוד צורך בהבאת העסקאות לאישור ועדת הכספים של הכנסת.

סעיף 71 לפסקה (1)

לשם יישום הרפורמה בדבר העברת הבעלות בקרקעות לידו החוכרים יורשו חילופי מסרקעין בהיקף גדול בין המדינה לבין הקק"ל כדי לאפשר יישום מהיר

<sup>10</sup> ס"ד התש"ך עמ' 56

(2) בפסקה (7), במקום הסיפה החל במילים "מקרקעין כאלה" יבוא "בעלות במקרקעין כאלה שהם קרקע עירונית".		
72. בחוק אזורים חופשיים לייצור בישראל, התשנ"ד-1994 <sup>107</sup> –	תיקון חוק אזורים חופשיים לייצור בישראל	
(1) בסעיף 18(א), במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "המינהל" יבוא " הרשות";		
(2) בסעיף 20 –		
(א) בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";		
(ב) בסעיף קטן (ב)(2), במקום "שיקבע המינהל" יבוא "שתקבע הרשות";		
(3) בסעיף 23(ד), במקום "למינהל" יבוא "רשות" ובמקום "שבינו" יבוא "שבינה".		
73. בחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997 <sup>108</sup> , בסעיף 4(ב)(1), במקום "מינהל" יבוא "רשות".	תיקון חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים	
74. בחוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום, התשכ"ה-1965 <sup>109</sup> , בסעיף 6(א)(11), במקום "מינהל", יבוא "רשות".	תיקון חוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום	
75. בחוק בית הספר החקלאי מקווה ישראל, התשל"ו-1976 <sup>110</sup> , בתוספת, ברישה, במקום "מינהל" יבוא "רשות".	תיקון חוק בית הספר החקלאי מקווה ישראל	
76. בחוק בית חולים באשרוד (הקמה והפעלה), התשס"ב-2002 <sup>111</sup> –	תיקון חוק בית חולים באשרוד (הקמה והפעלה)	
(1) בסעיף 3(א), במקום "מינהל" יבוא "רשות";		
(2) בסעיף 5(א), במקום "לחוק מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "לחוק רשות מקרקעי ישראל", ובמקום "מועצת מינהל" יבוא "מועצת".		
77. בחוק גנים בוטניים, התשס"ו-2006 <sup>112</sup> , בסעיף 4(ב)(4), במקום "מינהל" יבוא "רשות".	תיקון חוק גנים בוטניים	

## דברי הסבר

שונים אשר מתייחסים למינהל ולחוק מינהל מקרקעי ישראל. תחילתם של התיקונים הקימה אלה תהא במועד התחילה של התיקון בדבר הקמת הרשות.

**סעיפים** מוצע כי תחילתו של התיקון לעניין הרפורמה 70 ו-102 בדבר העברת הבעלות בקרקעות ליד החוכרים תהא ביום כ"ו באב התשס"ט (16 באוגוסט 2009). וכי תחילתו של התיקון בעניין הקמת הרשות שתבוא במקום המינהל תהא ביום ט"ו בטבת התש"ע (10 בינואר 2010). בשל הפרש הזמנים שבין שני מועדי התחילה, נקבעה הוראת שעה המתקנת ומתאימה את המינוחים שברפורמה בדבר העברת הבעלות בקרקעות אשר כבר מתייחסים לרשות מקרקעי ישראל ולא למינהל וסעיף 70 להצעת החוק.

## לפסקה (2)

בשל הרפורמה המוצעת במקרקעי ישראל, צפוי כי הוקף העברות הבעלות לחוכרים הקיימים והקצאה עתידית של זכויות הבעלות בקרקעות, יעלה בעתיד על מאתיים אלף דונם. שהיא המגבלה הקבועה כיום בסעיף 7(ג) לחוק מקרקעי ישראל. לפיכך, מוצע להסיר את המגבלה הכמותית האמורה ולהותיר בעינה את המגבלה הנוגעת לייעודה של הקרקע (קרקע עירונית).

**סעיפים** בהמשך לתיקון המוצע בסעיף 1069(1) ו-3(3) להצעת 72 עד החוק בדבר הקמת הרשות שתבוא במקום המינהל לכל דבר ועניין. מוצע במקביל לערוך 101 את ההתאמות והתיקונים הנדרשים. בחוקים

<sup>107</sup> ס"ח התשנ"ד עמ' 216.  
<sup>108</sup> ס"ח התשנ"ז עמ' 14.  
<sup>109</sup> ס"ח התשכ"ה עמ' 279.  
<sup>110</sup> ס"ח התשל"ו עמ' 222.  
<sup>111</sup> ס"ח התשס"ב עמ' 124.  
<sup>112</sup> ס"ח התשס"ו עמ' 240.

78. בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998<sup>11</sup>, תיקון חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה
79. בחוק הדיור הציבורי (זכויות רכישה), התשנ"ט-1998<sup>12</sup> - (1) בסעיף 1, בהגדרה "רכישה", במקום "מינהל" יבוא "רשות"; (2) בסעיף 3(1), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
80. בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967<sup>13</sup>, בתוספת השניה, בחלק א' - (1) בסעיף 10, בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות"; (2) בסעיף 12, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
81. בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998<sup>14</sup>, בתוספת השניה, בסעיף 17, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
82. בחוק הסדרת הטיפול בחופי הכינרת, התשס"ח-2008<sup>15</sup>, בסעיף 13(5), בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
83. בחוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), התשכ"ז-1967<sup>16</sup> - (1) בסעיף 4, במקום "מינהל" יבוא "רשות"; (2) בסעיף 10, בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות"; (3) בסעיף 18, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
84. בחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005<sup>17</sup>, בסעיף 85(ד1), במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "אישורו" יבוא "אישורה";
85. בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985<sup>18</sup>, בסעיף 40(ד), במקום "חוק מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "חוק רשות מקרקעי ישראל";
86. בחוק כביש ארצי לישראל, התשנ"ה-1994<sup>19</sup>, בסעיף 8(ג), בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
87. בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963<sup>20</sup> - (1) בסעיף 19(3), במקום "מינהל" יבוא "רשות"; (2) בסעיף 39(9), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
88. בחוק המכר (דירות), התשל"ג-1973<sup>21</sup>, בסעיף 8(ב), במקום "מינהל" יבוא "רשות", במקום "ידיו" יבוא "ידיה", במקום "מוכר" יבוא "מוכרת" ובמקום "קיבל" יבוא "קיבלה";

<sup>11</sup> ס"ח התשנ"ח, עמ' 200.  
<sup>12</sup> ס"ח התשנ"ט, עמ' 2.  
<sup>13</sup> ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.  
<sup>14</sup> ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.  
<sup>15</sup> ס"ח התשס"ח, עמ' 450.  
<sup>16</sup> ס"ח התשכ"ז, עמ' 109.  
<sup>17</sup> ס"ח התשס"ה, עמ' 182.  
<sup>18</sup> ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.  
<sup>19</sup> ס"ח התשנ"ה, עמ' 38.  
<sup>20</sup> ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.  
<sup>21</sup> ס"ח התשל"ג, עמ' 196.

89. תיקון חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974<sup>14</sup>, בסעיף 2ב -
- (1) בסעיף קטן (א)3, בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "התחייב" יבוא "התחייבה";
- (2) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "חוייב" יבוא "חויבה", במקום "הוא האחראי" יבוא "היא האחראית" ובכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות".
90. תיקון חוק מקרקעי ציבור (סילוק פולשים), התשמ"א-1981<sup>15</sup> - בסעיף 1 -
- (א) במקום ההגדרה "המינהל" יבוא:
- "הרשות" - רשות מקרקעי ישראל;
- (ב) בהגדרה "הממונה", בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות";
- (2) בסעיף 2(א), במקום "מחוז" יבוא "מרחב";
- (3) בסעיף 5(א), במקום "במינהל" יבוא "ברשות";
- (4) בסעיף 5ד(ג)2, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
91. בחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשנ"ד-1994<sup>16</sup> - בסעיף 1 -
- (א) במקום ההגדרה "המינהל" יבוא:
- "הרשות" - רשות מקרקעי ישראל;
- (ב) בהגדרה "הוזה בלעדיות", במקום "מינהל" יבוא "רשות";
- (2) בסעיף 5, במקום "שיווק" יבוא "שיווקה", במקום "שעליו" יבוא "שעליה" ובכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות" ובמקום "ישווק" יבוא "תשווק";
- (3) בסעיף 6, במקום "המינהל" יבוא "הרשות".
92. בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951<sup>17</sup>, בסעיף 6, בכל מקום, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
93. תיקון חוק לעירוד בניית דירות להשכרה "מינהל" יבוא "רשות".
94. בחוק לקידום יישובם של מפוני גוש קטיף, חבל עזה וצפון השומרון, התשס"ח-2008<sup>18</sup>, בסעיף 3 -
- (1) בסעיף קטן (ד), במקום "מינהל" יבוא "רשות", במקום "יהיה" יבוא "תהא" ובמקום "ערוך" יבוא "ערוכה";
- (2) בסעיף קטן (ה)1, במקום "מינהל" יבוא "רשות".

14 ס"ח התשל"ה עמ' 14  
 15 ס"ח התשמ"א עמ' 105  
 16 ס"ח התשנ"ד עמ' 270  
 17 ס"ח התשי"א עמ' 52  
 18 ס"ח התשס"ח עמ' 282  
 19 ס"ח התשס"ח עמ' 110

95. בחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004<sup>156</sup> -
- (1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "מינהל מקרקעי ישראל" יבוא: "רשות מקרקעי ישראל" - כהגדרתה בחוק רשות מקרקעי ישראל;
  - (2) בסעיף 26(ב), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
  - (3) בסעיף 52(א), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
  - (4) בסעיף 53(ב1), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
96. בחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993<sup>157</sup>, בסעיף 9(א)2, במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "המינהל" יבוא "הרשות".
97. בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991<sup>158</sup>, בסעיף 9(א)2, במקום "מינהל" יבוא "רשות" ובמקום "המינהל" יבוא "הרשות".
98. בחוק רשות נאות מרפא, התשל"ג-1973<sup>159</sup>, בסעיף 2(א)1, במקום "מינהל" יבוא "רשות".
99. בחוק רשות פיתוח (העברת נכסים), התש"י-1950<sup>160</sup>, בסעיף 3(10), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
100. בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984<sup>161</sup>, בסעיף 12(א), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
101. בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965<sup>162</sup> -
- (1) בסעיף 6א(א)10, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
  - (2) בסעיף 7(א)10, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
  - (3) בסעיף 18(ב)2, במקום "מינהל" יבוא "רשות";
  - (4) בסעיף 33א(7), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
  - (5) בסעיף 259(ד) -
- (א) ברישה, במקום "חוק מינהל מקרקעי ישראל" יבוא "חוק רשות מקרקעי ישראל";
  - (ב) בפסקה (2), במקום "שהחכיר מינהל" יבוא "שהחכירה רשות", במקום "אליו" יבוא "אליה" ובמקום "בהסכמתו" יבוא "בהסכמתה";
  - (6) בתוספת הראשונה, בסעיף 2(9), במקום "מינהל" יבוא "רשות";
  - (7) בתוספת השנייה, בסעיף 3(ד), במקום "מינהל" יבוא "רשות".
102. (א) תחילתו של פרק זה, למעט סעיפים 69(2), (7), (9)(ג), (10), (11) ו-17, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) תחילתם של סעיפים 2169(2), (7), (10), (11) ו-17 לחוק זה, ביום כ"ו באב התשס"ט (16 באוגוסט 2009).

פרק מינהל מקרקעי ישראל - תחילה

<sup>156</sup> סוף התשס"ד עמ' 156  
<sup>157</sup> סוף התשנ"ג עמ' 138  
<sup>158</sup> סוף התשנ"ב עמ' 26  
<sup>159</sup> סוף התשל"ג עמ' 141  
<sup>160</sup> סוף התש"י עמ' 278  
<sup>161</sup> סוף התשמ"ד עמ' 142  
<sup>162</sup> סוף התשכ"ה עמ' 107

## מש/3

דברי ההסבר לסעיף 6ג לחוק  
שיווי זכויות האשה

עמוד 25





רשומות

# הצעות חוק

26 בינואר 1999

2801

ט' בשבט התשנ"ט

עמוד

371 ..... הצעת חוק שיווי זכויות האשה (תיקון מס' 2), התשנ"ט-1999

מתמסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדה משותפת של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת והועדה לקידום מעמד האשה של הכנסת:

## הצעת חוק שיווי זכויות האשה (תיקון מס' 2), התשנ"ט-1999\*

1. בחוק שיווי זכויות האשה, התשי"א-1951 (להלן - החוק העיקרי), במקום סעיף 1 והוספת סעיפים 1א עד 11

### ד ב ר ו ח ס ב ר

עם זאת, אף על פי שעבר זמן רב מאז חוקק החוק, ואף על פי שיש רבים הגורסים, כי עקרון השוויון, לרבות השוויון בין המינים, נגזר מכבוד האדם, שהוא זכות יסוד המעוגנת ומוגנת במסגרת חוקי-יסוד: כבוד האדם וחירותו, אנו מצאים שבסוף המאה ה-20 עדיין יש תחומים רבים שבהם קיימת אפליה כלפי האשה, באשר היא אשה.

התיקון המוצע בזה לחוק בא לקבוע בו כי עקרון השוויון בין המינים יחול בכל שטחי החיים, בחיי המדינה, בחברה, במשק ובמשפחה, תוך הדגשה של כמה תחומים, שבהם לוקה יישום עקרון השוויון בין המינים כחסר, וכן כדי לתרום לקידום האשה על מנת להשיג את השוויון המיחל.

בשנת 1951 קיבלה הכנסת את חוק שיווי זכויות האשה, התשי"א-1951 (להלן - החוק).

בחוק מעוגן עקרון השוויון בין האשה לגבר. עיקרון זה הוא אבן יסוד של שיטת המשטר הדמוקרטי, שהובטח עוד במגילת העצמאות: "מדינת ישראל... תקיים שוויון זכויות חברתי ומריני גמור לכל אזרחיה, בלי הבדל דת, גזע ומין".

כשורה של מסקי דין התייחסו בתי המשפט, ובראשם בית המשפט העליון, לחוק וכינו אותו חוק "מלכותי" (בג"צ 1000/92 בבלי נ' ביה"ד הרבני הג'ול), "חוק אידאולוגי, מהפכני, משנה סדרי חברה" (בג"צ 202/57 סידים נ' הנשיא וחברי ביה"ד הרבני הגדול ואח).

\* הצעת חוק מס' 2220/98, הועברה לוועדה ביום כ"ח בתמוז התשנ"ח (22 ביולי 1998) ס"ח התשי"א, עמ' 248, התשס"ז, עמ' 82.

1. מטרת החוק – חוק זה מטרתו לקבוע עקרונות להבטחת שוויון מלא בין האשה לבין האיש בחיי המדינה, בחברה, במשק ובמשפחה, ולקידום האשה בתחומים אלה, והם יקוימו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל.
- איסור הפליה – 1א. (א) אין מפלים בין אשה לאיש ואין מפלים אשה לרעה כאשר היא אשה, וכל הוראת חוק העומדת בסתירה לעיקרון זה, אין נוהגים לפיה.
- (ב) לענין חוק זה, יראו פעולה כפוגעת בשוויון גם כאשר תוצאתה היא הפליה וזאת אף אם אין ביסודה כוונה להפלות.
- הערפה מתקנת – 1ב. אין רואים כהפליה אסורה פעולה שנועדה לתקן הפליה קודמת או קיימת של נשים, או פעולה שנועדה לקדם את שוויון.
- שמירת זכויות – 1ג. הוראות חוק זה באות להוסיף על זכויות האשה לפי כל דין, הסכם קיבוצי, חוזה עבודה או חוזה אחר, ולא לגרוע מהן.
2. במקום סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:  
"הזכות להינשא 3. לכל אשה הזכות להינשא בארץ."
- גרסה א'**
3. בסעיף 5 לחוק העיקרי, בסופו יבוא: "החלים על אשה ואיש ששניהם יהודים, מוסלמים, דרוזים או בני אחת העדות הנוצריות המוכרות, אם על פי אותם דינים הם רשאים להינשא זו לזה או להתגרש זו מזה."

## דברי הסבר

- סעיף 1** סעיף 1 לחוק קובע לאמור:  
"שוויון לבני החוק"
1. דין אחד יהיה לאשה ולאיש לכל פעולה משפטית, וכל הוראת חוק המפלה לרעה את האשה, כאשר היא אשה, לכל פעולה משפטית אין נוהגים לפיה.
- מוצע לקבוע עיקרון רחב וערכני האוסר אפליה לרעה של האשה, כאשר היא אשה (סעיף 1א החדש).
- מוצע להבהיר, כי גם אפליה בעקיפין, דהיינו פעולה שהוצאתה היא פגיעה בשוויון, תיחשב לאפליה אסורה.
- עוד מוצע להוסיף לחוק את סעיפים 1ב ו-1ג, שענינם הערפה מתקנת ושמירת זכויות, שכן שנים של אפליה נגד נשים יצרו מצב של אי שוויון ולפיכך, כדי לתקן את המצב ההיסטורי, יש צורך דן בהערפה מתקנת והן בהשארת הזכויות שניתנו לנשים בדין, בהסכם קיבוצי, בחוזה עבודה או בחוקים אחרים.
- סעיף 2** סעיף 3 לחוק, שאותו מוצע להחליף, דן באפטרופוסות ההורים על ילדיהם, נושא זה הוסדר בצורה מפורטת בחוק הכשרות המשפטית והאפטרופוסות, התשי"ב-1962, ועל כן הוא מיותר בחוק.
- זה, והוראה זו תהול רק על בני זוג יהודים, מוסלמים, דרוזים או בני אחת העדות הנוצריות המוכרות, אם על פי הדין האישי החל עליהם, רשאים בני הזוג להינשא או להתגרש.
- זה, במקומו מוצע לקבוע את העיקרון ולפיו לכל אשה תהיה הזכות להינשא בארץ.
- זה לשונו של סעיף 3 לחוק:  
"אפטרופוסות שווה 3 (א) האם והאב כאחד הם האפטרופוסים הטבעיים על ילדיהם; מת אחד ההורים, הנשאר בחיים הוא האפטרופוס הטבעי.
- (ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי לפגוע בכוחו של בית משפט או בית דין מוסמך לנהוג בעניני אפטרופוסות על ילדים, הן על גופם והן על רכושם, בהתחשב עם טובת הילדים בלבד."
- סעיף 3** סעיף 5 לחוק קובע לאמור:  
"נושואין וגירושין 3. אין חוק זה כא לפגוע בדיני איסור ודיתר לנושואין ולגירושין."
- לפי גרסה א' המוצעת, תעומצם תחולתו של סעיף זה, והוראה זו תהול רק על בני זוג יהודים, מוסלמים, דרוזים או בני אחת העדות הנוצריות המוכרות, אם על פי הדין האישי החל עליהם, רשאים בני הזוג להינשא או להתגרש.

## גרסה ב'

סעיף 5 לחוק העיקרי לא יתוקן.

4. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 6  
והוספת סעיפים  
א6 עד 6ג

6. לכל אישה ואיש זכות שווה לקיום בכבוד אנושי, ובכלל זה לשוויון בתחומי העבודה, החינוך, ההשכלה, הבריאות, הדיור, הרווחה החברתית ואיכות הסביבה.

6א. לכל אשה זכות מלאה על גופה.

זכות האשה  
על גופה

6ב. לכל אשה זכות לסעד ולהגנה מפני אלימות, הטרדה מינית, ניצול מיני וסחר בגופה.

הגנה מפני  
אלימות

6ג. (א) בגוף ציבורי ובעדות המכרזים והמינויים של גוף ציבורי, יינתן ביטוי הולם בנסיבות הענין, לייצוגן של נשים בסוגי המשרות וכדורגנים השונים בקרב העובדים, ההנהלה, הדירקטוריון והמועצה.

ייצוג הולם

(ב) נקבע בחוק כי ימונו להנהלה, לדירקטוריון או למועצה של גוף ציבורי נציגים או חברים כלהלן, לא יחולו עליהם הוראות סעיף זה:

(1) נציגים של גופים או של ארגונים המנויים באותו חוק;

(2) חברים המכהנים בגוף בתוקף היותם נבחרו ציבור.

(ג) בסעיף זה -

"גוף ציבורי", כל אחד מאלה -

(1) משרד ממשלתי, לרבות יחידותיו ויחידות הסמך שלו;

(2) רשות מקומית;

(3) חברה עירונית, כהגדרתה בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;

## דברי הסבר

סעיף 6א המוצע קובע בהצהרה, שלאשה זכות מלאה על גופה.

כהשלמה לעיקרון הקבוע בסעיף 6א, מוצע לקבוע בסעיף 6ב החדש, שלאשה זכות להגנת המדינה עליה מפני אלימות כלפיה המתבטאת בהטרדה, בניצול או בסחר בגופה.

סעיף 6ג החדש, ענינו בייצוג הולם, נושא זה מוסדר היום חלקית בסעיפים 18 ו-60א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, ובסעיף 5א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

מוצע להרחיב את חובת הייצוג ההולם של נשים ולהחיל אותה בסיוגים המוצעים בסעיף, גם על ההנהלות, הדירקטוריונים והמועצות של הגופים הציבוריים המנויים בסעיף המוצע. לרבות גופים הממלאים תפקידים אלה אף אם תוארם שונה, וכן להחיל חובה זו בסוגי המשרות וכדורגנים השונים לרבות בעדות המכרזים ובעדות המינויים.

לפי גרסה ב', סעיף 5 לחוק העיקרי לא יתוקן, ויישאר בנוסח הקיים.

סעיף 4 סעיף 6 לחוק העיקרי קובע לאמור:  
"הגנה לאשה"

6. אין חוק זה בא לפגוע בכל הודאת חוק הבאה להגן על האשה כאשר היא אשה.

מוצע לבטל נוסח זה, מאחר שנושא ההגנה על זכויות האשה מוסדר בסעיף 21 המוצע, ובמקומו לקבוע את סעיף 6 המוצע, המתייחס לנושא הזכויות החברתיות.

בהתאם למוצע, סעיף הצהרתי זה יקבע, כי בכל הקשור לזכויות החברתיות השונות, הנובעות מהזכות לקיום בכבוד אנושי, יהיו לאשה ולאיש זכויות שוות.

<sup>1</sup> ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

- (4) תאגיד או גוף ציבורי אחר שהוקב בהוק;
- (5) חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, החש"ה-1975, אלא אם כן קבע שר המשפטים, באישור הועדה לקידום מעמד האשה של הכנסת, לענין העובדים, כי חובת הייצוג כאמור בסעיף קטן (א) לא תחול;
- "הנהלה", "דירקטוריון" או "מועצה" – לרבות כל גוף הממלא תפקיד כאמור או תפקיד הדומה לו אף אם כינויו שונה.
66. שירות הבטחון (א) לכל אשה המועמדת לשירות בכוחות הבטחון, או המשרתת בהם, זכות שווה לזכותו של האיש למלא כל תפקיד, או להיות משובצת בכל תפקיד, אלא אם כן מילוי התפקיד כאמור או השיבוץ בו, אינם אפשריים מפאה מהותו ואופיו של התפקיד או השירות בו.
- (ב) בסעיף זה, "כוחות הבטחון" – צבא ההגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר וארגוני הבטחון האחרים של המדינה.
5. בסעיף 7 לחוק העיקרי –
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "החולה";
- (2) האמור בסעיף יסומן "(ב)" ובו, לפני "כל בתי המשפט" יבוא "כלי לפגוע בהוראות סעיף קטן (א)" ולפניו יבוא:
- "(א) כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק זה."
6. סעיף 8 לחוק העיקרי – בטל.
7. בסעיף 9 לחוק העיקרי, במקום "שר המשפטים" יבוא "ראש הממשלה".

#### ד ב ר ו ה ס ב ר

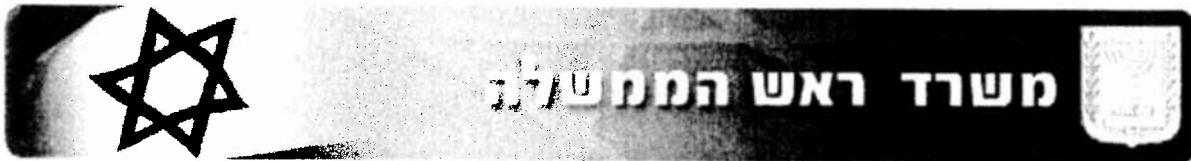
- בסעיף 66 מוצע לקבוע, כי לענין מילוי תפקידים או שיבוץ בתפקידים במסגרת כוחות הבטחון, תהיה זכותה של האשה שווה לזכות האיש, אלא אם כן לא ניתן להעניק זכות שווה בשל מהותו או אופיו של התפקיד או השירות באותו תפקיד. בדומה לחלק מהסעיפים האחרים בחוק המוצע, סעיף זה לא יוצר זכויות חדשות לגברים.
- אלא משונה את הזכויות של הנשים לאלה של הגברים, ככל שזכויות אלה קיימות על פי דין.
- סעיף 5 מוצע לקבוע כי כל רשות מרשויות השלטון תהיה חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק זה. הוראה בנוסח זהה קיימת בסעיף 11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
- חברי הכנסת: יעל דיין, דליה איציק, רומן ברונפמן, עוזי ברעם, תמר גוז'נסקי, נעמי חזן, יונה יהב, רן כהן, יהודה לנקרי, ענת מאור, מרינה סולודקין, אמנון רובינשטיין

<sup>1</sup> ס"ח התש"ל, עמ' 132.

מש/4

החלטת ממשלה מס' 902

עמוד 29



## מינוי חברים למועצת מקרקעי ישראל

### מזכירות הממשלה

החלטה מס. 902 של הממשלה מיום 15.11.2009.

הממשלה ה-32 בנימין נתניהו

נושא ההחלטה :  
מחליטים :

- מינוי חברים למועצת מקרקעי ישראל
- א. למנות את המנויים להלן לחברים במועצת מקרקעי ישראל בהתאם לסעיף 4א(א) לחוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960-
    1. גבריאל גולן, נציג ראש הממשלה
    2. גבריאל מימון, נציג שר הפנים
    3. שרון גמבושו, סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר
    4. גיא רוטקופף, נציג שר המשפטים
    5. יוסי ישי, נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר
    6. מרדכי מרדכי, נציג שר הבינוי והשיכון
    7. יוסף ענבר, נציג השר להגנת הסביבה
    8. אפי שטנצלר, יו"ר דירקטוריון הקרן הקיימת לישראל
    9. אברהם דובדבני, יו"ר עמית בקרן הקיימת לישראל.

ב. למנות את ארז קמיניץ, לממלא מקום נציג שר המשפטים.

- ג. הואיל וטרם נחתם הסכם סופי לחילופי מקרקעין בין המדינה לקק"ל, הממשלה מורה בצו, בתוקף סמכותה לפי סעיף 4א(א1) לחוק מינהל מקרקעי ישראל, התש"ך-1960, על הפחתת נציגי הקק"ל במועצת מקרקעי ישראל לשני נציגים. ככול שייחתם ההסכם בין המדינה לקק"ל תבטל הממשלה צו זה, כך שמספר נציגי קק"ל יעלה לשישה חברים, והממשלה תאשר את זהות יתר חברי המועצה מטעם הקק"ל.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה. הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות. החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי. הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.

החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

## מש/5

מכתבה של המשנה ליועץ  
המשפטי לממשלה מיום 27.5.10

עמוד 30

מדינת ישראל  
משרד המשפטים

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה  
(משפט אזרחי)  
ירושלים: י"ד סיון תשי"ע  
27 מאי 2010  
סימוכין: 2010-0067-116

לכבוד  
מר אריאל אטיאס  
שר הבינוי והשיכון

שלום רב,

**הנדון: ייצוג הולם במועצת מקרקעי ישראל**

בעקבות שינוי הרכב מועצת מקרקעי ישראל לאחר תיקון מס' 7 לחוק מינהל מקרקעי ישראל, התשי"ך-1960, הגיעו למשרד המשפטים פניות שבהן נטען, כי אישור ההרכב הנוכחי של המועצה, שנעשה בהחלטת ממשלה מס' 902 מיום 15.11.2009, אשר אינו כולל נשים ונציגים מהמגזר הערבי, עומד בניגוד לעקרונות הייצוג ההולם אשר נקבעו בדין.

לאחר שבחנו את הנושא, תוך התייחסות, בין היתר, למטרות שעמדו ביסוד השינוי בהרכב המועצה ובזהות חבריה, **אנו סבורים וזאת על דעת היועץ המשפטי לממשלה, כי על הממשלה לנקוט פעולות שונות על מנת לאתר מועמדים ראויים לשמש כנציגי השרים הקבועים בחוק שהם נשים או שמשתייכים למגזר הערבי, וזאת לשם מתן ייצוג הולם בנסיבות העניין.**

החובה המוטלת על הרשות לפעול למתן ייצוג הולם במינויים בשירות הציבורי מעוגנת בפסיקת בית המשפט העליון לאורך השנים ובדברי חקיקה.

כך למשל קובע סעיף 15א(א) לחוק שירות המדינה (מינויים) התשי"ט-1959 (הגם שאינו חל בנסיבות העניין), כי "בקרב העובדים בשירות המדינה ... יינתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגם של בני שני המינים, של אנשים עם מוגבלות, ושל בני האוכלוסיה הערבית, לרבות הדרוזית והצ'רקסית, ושל מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה..." בדומה לכך, נקבע בסעיף 6 לחוק שיווי זכויות האשה, תשי"א-1951 כי החובה להעניק ייצוג הולם לנשים חלה גם על מינויים בגוף ציבורי.



נוסף על דברי החקיקה האמורים, נקבע זה מכבר בפסיקת בית המשפט העליון (בג"ץ 2671/98 **שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה**; בג"ץ 6924/98 **האגודה לזכויות האזרח נ' ממשלת ישראל**) כי במסגרת שיקול הדעת המוקנה לרשות, חלה עליה חובה לפעול למען ייצוג הולם במינויים בשירות הציבורי, וזאת גם בהעדר הוראת חוק מפורשת. על טיבה של חובה זו עמד בית המשפט העליון בפסקי הדין האמורים, שם נקבע כי מכוח חובתה להעניק ייצוג הולם, קמה לרשות חובה פוזיטיבית לנקוט פעולות שונות על מנת לאתר מועמדים אפשריים שהם נשים או המשתייכים למגזרי מיעוטים, ולשקול את מועמדותם.

נוכח האמור לעיל, אנו סבורים כי בנסיבות העניין על השרים שנציגיהם מכהנים במועצה ועל הממשלה לשקול מחדש את זהות הנציגים שהתמנו למועצת מקרקעי ישראל, ובכלל זה **לנקוט פעולות שונות על מנת לאתר מועמדים אפשריים** שהם נשים או בני המגזר הערבי להם כישורים הולמים להתמנות למועצה בהרכבה החדש, ולבחון את מועמדותם. בתוקף תפקידך כיו"ר מועצת מקרקעי ישראל נבקשך לנקוט את הפעולות הנדרשות, לצורך בחינת ממשלתית כאמור.

מ  
ב  
ר  
כ  
ה  
  
ש  
ר  
י  
ת  
ד  
נ  
ה

משנה ליועץ המשפטי לממשלה

העתק: שר המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

## מש/6

מכתבו של שר הבינוי והשיכון

מיום 6.7.10

עמוד 32

ת"ד



שר הבינוי והשיכון

בס"ד

כ"ד תמוז, תש"ע  
6 יולי, 2010  
סימוכין: 06071001381

לכבוד  
ראש הממשלה - ח"כ בנימין נתניהו  
שר המשפטים - פרופ' יעקב נאמן  
שר האוצר - ח"כ יובל שטייניץ  
שר הפנים - ח"כ אלי ישי  
שר להגנת הסביבה - ח"כ גלעד ארדן  
יו"ר קק"ל - מר אפי שטנצלר

שלום רב,

הנדון: ייצוג הולם לנשים במועצת מקרקעי ישראל

אבקש להביא לתשומת ליבכם כממונים על הרכב מועצת מקרקעי ישראל, מכוח חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון מס' 7) את מכתבה של גבי שרית דנה המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בעניין ייצוג הולם לנשים במועצת מקרקעי ישראל.

אבקש, כי תפעלו בהתאם למבוקש.

במבד רב  
  
אריאל אטיאס  
שר הבינוי והשיכון  
יו"ר מועצת מקרקעי ישראל

העתק:

גבי שרית דנה-המשנה ליועץ המשפטי לממשלה  
ירון ביבי- מנהל מינהל מקרעי ישראל  
יעקב קווינט- יועמ"ש מינהל מקרקעי ישראל

## מש/7

מכתבון של המשנה ליועץ  
המשפטי לממשלה (אזרחי)  
ומנהלת מחלקת בג"צים מיום

21.7.11

עמוד 33

## מדינת ישראל

משרד המשפטים

פרקליטות המדינה

י"ט תמוז תשע"א

21 יולי 2011

מספרנו : 030-99-

2011-028738

אל:

ראש הממשלה

שר הבינוי והשכון

שר המשפטים

שר האוצר

שר הפנים

שר להגנת הסביבה

שר החקלאות ופיתוח הכפר

שלום רב,

### הנדון: ייצוג הולם במועצת מקרקעי ישראל

1. בפני בית המשפט העליון תלויה ועומדת עתירה שעניינה העדר ייצוג הולם במועצת מקרקעי ישראל של נשים ובני מעוטים, בג"ץ 8318/10 **האגודה לזכויות האזרח נ' הממשלה ואח'**. בבחינה שנערכה אגב פניית העותרות למשרד המשפטים טרם הגשת העתירה עלה, כי הרכב מועצת מקרקעי ישראל אכן אינו כולל ייצוג כלשהו לנשים ולבני המיעוטים.
2. ביום 27.7.10, פנינו בעניין זה לשר הבינוי והשיכון וציינו, כי על פי הדין ופסיקת בית המשפט העליון, על הממשלה לנקוט פעולות שונות בכדי לאתר מועמדים שהם נשים או משתייכים למגזר הערבי, הראויים לשמש כנציגי השרים הקבועים בחוק למועצת מקרקעי ישראל.
3. מאחר והרכב מועצת מקרקעי ישראל שאושר בהחלטת ממשלה מס' 902 מיום 09.11.15 לא כלל נשים ונציגים בני המגזר הערבי, התבקשו השרים שנציגיהם מכהנים במועצה והממשלה לשקול מחדש את זהות הנציגים שהתמנו למועצת מקרקעי ישראל. בכלל זה התבקשו השרים לנקוט פעולות שונות, על מנת לאתר מועמדים אפשריים שהם נשים או בני המגזר הערבי, להם כישורים הולמים להתמנות למועצה ולבחון את מועמדותם. שר הבינוי והשיכון, יו"ר מועצת מקרקעי ישראל, התבקש לנקוט בפעולות הנדרשות על מנת לוודא כי תתבצע בחינה ממשלתית כאמור

4. בדיונים שנערכו במשרד המשפטים במסגרת הטיפול בעתירה עם נציגי כלל המשרדים הנוגעים בדבר התברר כי השרים מוצאים חשיבות במינוי העובד הבכיר ביותר במשרד לחבר במועצה, ולפיכך חברי מועצת מקרקעי ישראל הם, רובם ככולם, מנכ"לי המשרדים השונים. עוד הוברר, כי בתקופה שחלפה התמנתה מנכ"לית במשרד להגנת הסביבה והיא מונתה אף כחברה במועצת מקרקעי ישראל. כמו כן, התמנתה אישה כממלאת מקום למנכ"ל משרד החקלאות בישיבות המועצה מכוח סעיף 4א(א5) לחוק.
5. לנוכח תפקידיה של מועצת מקרקעי ישראל, איננו רואים מניעה לאימוץ המדיניות לפיה ככלל יכהן, כנציג השר במועצה, מנכ"ל המשרד הממשלתי הרלוונטי. יחד עם זאת, על מנת לקיים את חובת הייצוג ההולם לנשים ולבני המגזר הערבי בגופים ציבוריים כפי שנקבעה בדין ובפסיקה, יש צורך לנקוט בפעולות נוספות לשם איתור של מועמדים נוספים שאף אם לא יתמנו כחברים יתמנו לכל הפחות כממלאי מקום של מנכ"לי המשרדים, בהתאם להוראת סעיף 4א(א5) לחוק, באופן שבו הדבר נעשה במשרד החקלאות. ממלאי המקום מחליפים את המנכ"לים בהיעדרם בישיבות המועצה, ולעיתים אף נוכחים יחד איתם בישיבות המועצה. לפיכך, גם לייצוג נשים ובני מיעוטים בקרב ממלאי המקום נודעת חשיבות רבה, ויש בה כדי להוות איזון מסוים להעדר ייצוג הולם בקרב חברי המועצה עצמם.
6. הפעולות לאיתור מועמדים מתאימים צריכות להתבצע בהתאם להנחייה שניתנה בבג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה - "להתאמץ ולעשות בשקידה למציאתן של מועמדות מתאימות", וכפי שנקבע בבג"ץ 6924/98 האגודה לזכויות האזרח נ' ממשלת ישראל בנוגע למועמדים ערבים: "...לצורך זה על השר לברר אם יש בין בעלי התפקידים הבכירים במשרדו מועמד ערבי, כשיר מבחינה עניינית, למינוי כחבר במועצה".
7. נוכח לוחות הזמנים שנקבעו לדיון בעתירה, נודה על קבלת עדכון בדבר הפעולות שנקטו לאיתור מועמדים כאמור ותוצאותיהם בהקדם האפשרי, וככל הניתן בתוך 30 יום.

בברכה,



אסנת מנדל

מנהלת מחלקת בג"צים  
פרקליטות המדינה

שרית דנה

משנה ליועץ המשפטי לממשלה (עניינים אזרחיים)

העתקים

אורית קורן, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)

רח"צ לאח א-דיון 29, ירושלים 91490, טל' 02-6466590, פקס' 02-6467011

אורית קורן, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)

נציב שירות המדינה

גב' הניה מרקוביץ', מנהלת אגף בכיר תכנון ובקרה, נציבות שירות המדינה

עו"ד שרון רוטשנקר, מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה

דן אורן, ממונה (ייעוץ וחקיקה), משרד המשפטים

יועמ"ש מינהל מקרקעי ישראל

יועמ"ש משרד הבינוי והשיכון

יועמ"ש משרד הפנים

יועמ"ש משרד ראש הממשלה

יועמ"ש משרד האוצר

יועמ"ש משרד להגנת הסביבה

יועמ"ש משרד החקלאות ופיתוח הכפר

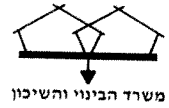
מש/8

עדכון משרדי הממשלה השונים

עמוד 36



**מדינת ישראל**  
**משרד הבינוי והשיכון**  
הלשכה המשפטית



ירושלים, כ' באלול תשע"א  
19 בספטמבר 2011  
סימוכין 2011091902153

לכבוד  
פרקליטות המדינה  
משרד המשפטים

שלום רב,

הנדון : ייצוג במועצת מקרקעי ישראל

הריני לעדכנכם כי שר הבינוי והשיכון פעל לאיתור מועמדים ראויים למינוי כנציגים במועצת מקרקעי ישראל, שהם נשים ו/או בני המגזר הערבי.

הפעולות עומדות בפני סיום, לאחר שאותרו שתי מועמדות מקרב הדרג הניהולי הבכיר במשרד, אשר מהן אחת תבחר בקרוב כממלאת מקום המנהל הכללי של המשרד במועצת מקרקעי ישראל, ומינויה יובא לאישור הממשלה.

בכבוד רב,  
אמיר פז, עו"ד

הלשכה המשפטית



היועצת המשפטית

ירושלים, כ"ג אלול תשע"א  
22 ספטמבר 2011  
תיק: 13 - בגצים כללי  
מזהה מלי: 312132D

לכבוד  
גבי שרית דנה, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (עניינים אזרחיים)

שלום רב,

הנדון: ייצוג הולם במועצת מקרקעי ישראל  
סימוכין: מכתבך מיום 21 יולי 2011

במענה למכתבך שבסימוכין, בעניין בג"צ 8013/11 האגודה לזכויות האזרח נ"י ממשלת ישראל ואח', הריני להשיבך כי בכוונת משרד ראש הממשלה למנות את מר האשם חוסיין, מנהל תחום מיעוטים במשרד ראש הממשלה, כממלא מקומו של ד"ר גבי גולן, נציג משרד ראש הממשלה במועצת מקרקעי ישראל.

בברכה,

אורן נאור, עו"ד

מנהל מחלקה בכיר (יועץ משפטי)

העתק: מר איל גבאי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה  
גבי אסנת מנדל, מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

מדינת ישראל  
משרד הפנים  
הלשכה המשפטית

בס"ד כ"ו באלול התשע"א  
25 בספטמבר 2011  
מש. 2011-10118

אל: שרון רוטשטנקר

שלום וברכה,

הנדון: בג"ץ 8318/10 האגודה לזכויות האזרח ואיתך נ' הממשלה ואח'

בהמשך לפנייתכם בעקבות העתירה שבנדון ולאחר שהסוגיה הובאה בפני השר והמנכ"ל, הננו לעדכנכם:

1. עמדת השר כי כנציגו במועצה ראוי ונדרש שיכהן מנכ"ל המשרד. בהתאם לכך, בדעתו להשלים את ההליכים למינוי מנכ"ל משרד הפנים הנוכחי שנכנס לפני מספר חודשים לתפקידו. יצויין כי בתפקיד האמור שימש בעבר מנכ"ל משרד הפנים הקודם. בהתאם לכך, בדעתו להשלים את ההליכים הנדרשים למינוי.
2. מר שוקי אמרני שמונה על ידי הממשלה כמ"מ נציג שר הפנים בועדה ימשיך וישמש כממלא מקום הנציג.
3. בנוסף לכך, בדעת המשרד לפעול למינוי מר יוסף משלב, הממונה על מחוז חיפה כממלא מקום נוסף לנציג השר.

בברכה,

עו"ד מתגלית בוטרמן  
ממונה (כח אדם ברשמי"ק)

העתק:

עו"ד יהודה זמרת - היועץ המשפטי, לשכה משפטית  
עו"ד שרית דנה - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי)  
מר שלמה ותרי - עוזר מנכ"ל, לשכת המנהל הכללי

# מדינת ישראל

## משרד המשפטים

מחלקת יעוץ וחקיקה (חקיקה)

ירושלים: כ"ז אלול תשע"א  
26 ספטמבר 2011  
תיקנו: 803-09-2010-000103  
סימוכין: 803-99-2011-061710

לכבוד  
עו"ד שרון רוטשנקר  
מחלקת בג"צים  
פרקליטות המדינה

שלום רב,

### הנדון: נציג משרד המשפטים במועצת מינהל מקרקעי ישראל

בהמשך לישיבה אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה), נעשתה בדיקה במשרד המשפטים, הן באשר לעובדות נשים והן באשר לעובדים בני האוכלוסייה הערבית, לצורך מינויים כממלאי מקום המנכ"ל במועצת מקרקעי ישראל.

הבדיקה העלתה כי אין עובד מקרב האוכלוסייה הערבית המתאים על פי כישוריו לכהן במועצת מקרקעי ישראל במשרד המשפטים.

יחד עם זאת, נמצאו שתי נשים מועמדות לכהונה כממלאות מקום למנכ"ל. זאת, בנוסף למ"מ המקצועי המכהן כיום, אשר מתלווה לא פעם לישיבות המועצה בפועל.

טרם התקבלה החלטה סופית בנוגע למ"מ הנוספת, ובכל מקרה יהיה צורך לאשרה במסגרת החלטת ממשלה.

בברכה  
דן אורן  
ממונה בכיר (יעוץ וחקיקה)

העתק:

גבי אורית קורן, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)

מדינת ישראל  
משרד החקלאות ופיתוח הכפר  
הלשכה המשפטית



כ"ז אלול, תשע"א  
26 בספטמבר, 2011  
תיקנו : בג"צים / בג"צ 8318/10

לכבוד  
עו"ד שרון רוטשנקר  
פרקליטות המדינה, מחלקת בג"צים

**הנדון: בג"צ 8318/10 האגודה לזכויות האזרח נ' הממשלה - ייצוג הולם במועצת**

**מינהל מקרקעי ישראל**

סימוכין - מכתבן של שרית דנה ואסנת מנדל מיום 21.7.11

במענה למכתב שבסימוכין ולישיבה שהתקיימה ביום 6.7.2011 בעניין הבג"צ שבנדון אבקש לעדכן כדלקמן:

1. ביום 28.2.2011 פורסמה ברשומות החלטת הממשלה מיום 31.1.2011 בדבר מינויה של הגבי רותי פרום-אריכא, לתפקיד ממלאת מקום נציג שר החקלאות ופיתוח הכפר, במועצת מקרקעי ישראל.
2. גבי רותי פרום-אריכא, עובדת משרד החקלאות ופיתוח הכפר ברשות לתכנון בתפקיד סגן בכיר וממלאת מקום למנהל הרשות לתכנון ומנהלת אגף תכנון כפרי אזורי, בעלת תואר שני בהנדסה אזרחית של הטכניון בחיפה ותואר שני בלימודי מינהל ציבורי של אוניברסיטת הרווארד בארה"ב מהנדסת אזרחית במקצועה, בעלת ניסיון עתיר שנים במקצועה ובתחום הניהולי.
3. כשירותה של גבי רותי פרום-אריכא למלא את התפקיד נובעת מתפקידה במשרד, כמו גם מכישוריה המקצועיים והשכלתה.
4. יש לציין, כי שקידת המשרד לקראת מינויה של הגבי רותי פרום כממלאת מקומו של נציג שר החקלאות במועצת ממ"י נעשתה עוד בטרם קבלת הבג"צ שבנדון בלשכה המשפטית.
5. כמו כן, בעקבות הישיבה האחרונה שהתקיימה במחלקת בג"צים בנדון, נעשו במשרדנו ניסיונות לאתר עובד בן מיעוטים שימונה כממלא מקום נוסף לנציג שר החקלאות במועצת מינהל מקרקעי ישראל. אולם, לצערנו, לא נמצא עובד שעונה לדרישות התפקיד מבחינת כישוריו המקצועיים, השכלתו וניסיונו בתחום התכנון המרחבי.

בברכה,  
חנאן שוחן עו"ד  
עוזרת ראשית ליועץ המשפטי

1:בג"צים/מכתב לפרקליטות .doc